

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —

ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μην δραχ. 55. Τρίμην δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50,
Ἀμερικῆς δολάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὧρων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηναι καὶ Τρίμηναι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 42ος

Ἀθῆναι, 9 Μαρτίου 1935

Ἔτος 57ον. — Ἀριθ. 15

Ο ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΤΡΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARGUERITE BOURGET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Μὰ δὲν μποροῦσε νὰ προσευχηθῇ. Τὰ μάτια τῆς δὲν μποροῦσαν πιά νὰ βγάλουν δάκρυα οὔτε τὸ μυαλό τῆς σκέψεις. Ἡ κυρία Σδέσεγκαμ πού τὴν κρατοῦσε ἀγκυαλι-
σμένη τὴν ἔνοιωθε νὰ τρέμῃ σὰν νὰ εἶχε ρῖγος.

Ἐξαφνα βιαστικὰ βή-
ματα ἀκούστηκαν στὸ διά-
δρομο. Ἡ Μαργαρίτα ση-
κώθηκε δρόρθη. Τούτῃ
τῇ φορὰ τῷ ξέρε πὼς κάτι
εἶχε βρεθεῖ. Ἐνοιωθε
πὼς ἡ ζωὴ ἔφευγε ἀπὸ
πάνω τῆς, μὰ ὥστόσο ἔ-
βαλε δύναμη γιὰ νὰ κρα-
τηθῇ ὡς τὸ τέλος.

Στὸ κατώφλι στάθηκε
ὁ καμαριέρης. Τὸ ἀγαθὸ
πρόσωπό του φαινόταν
ταραγμένο. Στὰ χέρια του
κρατοῦσε ἓνα μαῦρο πράγ-
μα πού ἦρθε καὶ τὸ ἀ-
κούμπησε στὰ γόνατα τῆς
λαίδης Σδέσεγκαμ.

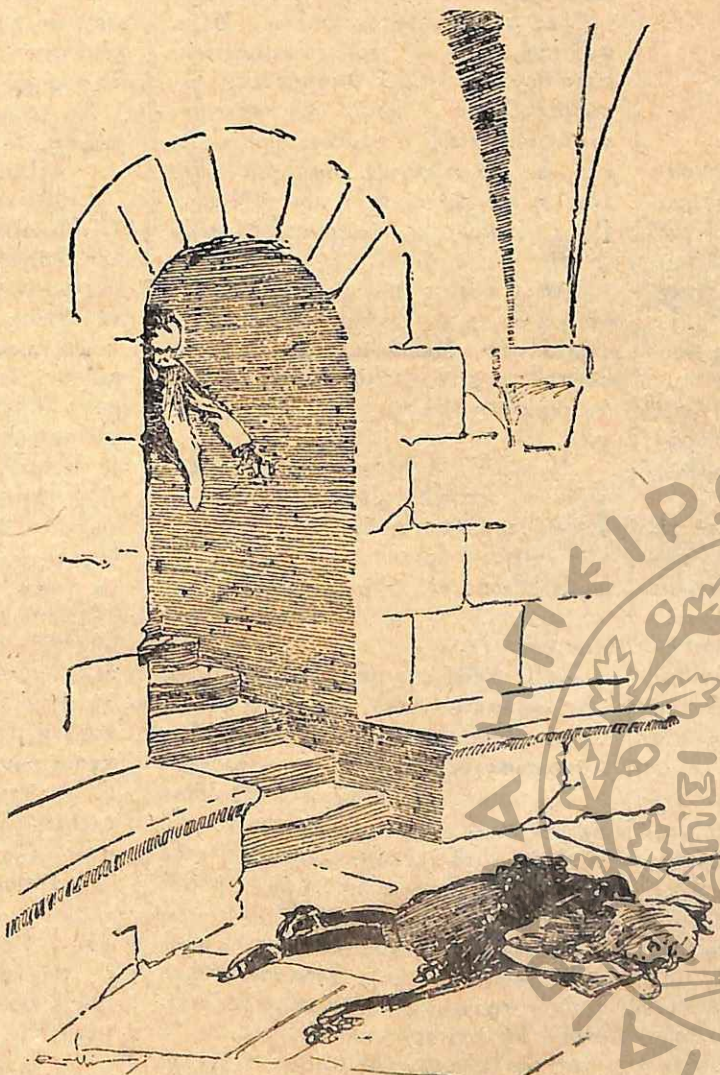
— Τὸ βρήκαμε στὸν
πύργο τῆς κρύπτης, εἶπε
μὲ πνιγμένη φωνή.

Αὐτὸ πού εἶχε φέρει
ἦταν ἡ δαντελλένια σάρ-
πα πού εἶχε ρίξει στοὺς
ὧμους τῆς τὸ περασμένο
ἀπόγευμα ἡ Μαρία Ρόζα.
Ἐνα παλιοκούρελο, σχι-
σμένο καὶ τσαλακωμένο,
σὰν νὰ εἶχε ποδοπατηθεῖ
σὲ ὦρα πάλης, μὲ δυό-
τρεῖς σκοῦρες κηλίδες ἐ-
δῶ κι' ἐκεῖ.

Μπροστὰ στὸ οἰκτρὸ
αὐτὸ πειστήριο δὲν μπο-
ροῦσε πιά νὰ μένῃ καμ-
μιὰ ἀμφιβολία. Ἡ πραγ-

ματικότης ἦταν χειρότερη ἀπὸ κάθε
ὑποψία.

Ὡ Θεέ μου! Ποιὸς λοιπὸν ἦταν
ἐκεῖνος πού μπόρεσε νὰ κάνῃ ἓνα
τόσο ἀπαίσιο καὶ ἀσκοπο ἐγκλημα;

«... Ἡ Μαρία Ρόζα παραπάτησε κι' ἔπεσε
κάτω ἀπὸ τὴ σκάλα...»

Τῇ στιγμῇ πού ἡ λαίδη Σδέσεγκαμ
ἄνοιγε τὴν ἀγκυαλίᾳ τῆς γιὰ νὰ σφίξῃ
ἐπάνω τῆς τὴν δυστυχισμένη Μαρ-
γαρίτα, μιὰ καμαριέρα μπήκε στὸ
σαλονάκι.

— Ἡ κυρία μαρκησία ζητεῖ τὴν
δεσποινίδα, εἶπε. Ἄκουσε τὸν θόρυ-
βο καὶ ἀνησυχεῖ.

Καὶ τότε ἡ λαίδη Σδέσεγκαμ εἶδε
τὴ Μαργαρίτα νὰ βάζῃ
δύναμη στὸν ἑαυτὸ τῆς
γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ συγ-
κρατήσῃ τὴν ἀπελπισία
τῆς. Τὴν εἶδε νὰ βγαίνει
ἀπὸ τὸ σαλονάκι, ἀμίλη-
τη, κρατώντας τὸ κεφάλι
ψηλά καὶ σφίγγοντας τὰ
χέρια τῆς γιὰ νὰ κρατή-
σῃ τοὺς λυγμούς πού τὴν
ἐπνιγαν. Ἡ καϊμένη ἡ
μικρούλα πήγαινε ἐκεῖ
πού τὴν καλοῦσε τὸ κα-
θῆκον τῆς, μ' ὅλο πού
αὐτὸ τὸ καθῆκον τῆς ἔ-
πεφτε πάρα πολὺ βαρὺ.

Ἡ κυρία ντὲ Ναβάιγ
ἦταν πολὺ καλύτερα. Εἶ-
χε κοιμηθεῖ ἡσυχῇ ὅλη
τὴ νύχτα. Καὶ μὴ βάζον-
τας κανένα κακὸ στὸ νοῦ
τῆς, ὑποδέχτηκε τὴ Μαρ-
γαρίτα γελαστή.

— Καλημέρα, ἀγαπη-
μένη μου μικρούλα, εἶπε.
Καθὼς βλέπετε σήμε-
ρα αἰσθάνομαι πολὺ καλύτε-
ρα. Κοιμήθηκα ἐννιά ὥ-
ρες. Μοῦ ἀνοίγεις τὸ πα-
ράθυρο, σὲ παρακαλῶ.
Μὰ δὲ μοῦ λές τί ἦταν
ὅλη αὐτὴ ἡ φασαρία πού
γινόταν στὸ σπίτι σήμε-
ρὰ τὰ ἡμερῶματα...

Κόπηκε. Τὸ φῶς πού
χύθηκε ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸ
παράθυρο, τὴν ἔκανε νὰ ἰ-
δῇ καθαρὰ τὸ ἀλλοιωμένο
πρόσωπο τῆς Μαργαρίτας.

— Μά τί έχεις εσύ; Έκανε ξεφωνα τρομαγμένη, ώ, Θεέ μου! Μήπως ό Γκύ;...

Η Μαργαρίτα έκανε όχι με τό κεφάλι της, δίχως να μπορέσει να απαντήσει.

— Όχι ό Γκύ; Έκανε ή μαρκησία. Τότε ποιός λοιπόν.

Και με μία τρομακτική διαίσθηση, φέρνοντας ξανά στο νοῦ της όλες τις χθεσινές ασήμαντες λεπτομέρειες:

— Τότε λοιπόν, φώναξε, θάπαθε τίποτε ή Μαρία-Ρόζα. Μαργαρίτα μη λές φέμματα. Σ' εξορκίζω να μού πῆς τήν αλήθεια. Πού είναι ή αδελφή σου;

Τό δυστυχισμένο κορίτσι δοκίμασε να μιλήσει. Μά μόνον ένα πνιγμένο αναφυλλητό βγήκε απ' τό στόμα της.

Και τότε ή μαρκησία κατάλαθε— με πόσο πόνο— πώς καινούργια συμφορά είχε ξεσπάσει επάνω στο Ναδάιγ και πώς ή άτυχή οικογένεια αφού έχασε τόν Άετό της, έχανε τώρα και τό Άστρο της.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Τό μυστικό της κρύπτης

Όταν τό απόγευμα της προηγούμενης ήμέρας ή Μαρία-Ρόζα βγήκε από τήν κάμαρα της θείας της για να τρέξει να φέρη τό γιαντρίκι πού της ζήτησαν, βιαστική καθώς ήταν πήρε τόν πρώτο διάδρομο πού βρέθηκε μπρός της από εκείνους πού διέσχίζαν τόν πύργο στο πλατώ του. Αφού όμως έτρεξε κάμποσην ώρα μέσα στο λαβύρινθο από τούς διαδρόμους, σταμάτησε ξεφωνα σαστισμένη κάπως.

Δέν έρχόταν τακτικά σ' αυτό τό μέρος τοῦ πύργου. Άν δέν ήταν τόσο άμυαλη θά έπρεπε να νοιαστή να ζητήσει απ' τήν αδελφή της μερικές οδηγίες προτού να τραδήξει έτσι στην τύχη. Γιατί μά τήν αλήθεια, δέν θυμόταν πιά και πολύ καλά από πού έπρεπε να πάη για να φτάσει στο φαρμακείο.

— Τόσο τό χειρότερο, έκανε σηκώνοντας τούς ώμους. Φόβος να χαθώ μέσα στον πύργο δέν υπάρχει. Έίτε άργά είτε γρήγορα, στο τέλος θά βρω τόν δρόμο μου!

Και χωρίς να στενοχωρηθή περισσότερο για τό πάθημά της άρχισε πάλι να τριγυρίζει μέσα στους σκοτεινούς διαδρόμους. Η Μαρία-Ρόζα δέν ήταν φορητισιάρ' ή μητέρα της τήν είχε μάθει να διώχνη από μέσα

της κάθε παράλογο φόβο. Όσotόσο τώρα αισθανόταν μία παράξενη στενοχώρια καθώς τριγυρίζει ολομόναχη σ' αυτή τήν απόκεντρη μεριά τοῦ πύργου, ενώ από μακριά είχαν άρχισει κιόλας νακούγονται οι πρώτες υπόκωφες βροντές.

Έξαφνα στάθηκε μπρός σε μία πελώρια δρύινη πόρτα με σιδερένια δεσίματα.

— Τούτο δώ θά είναι δίχως άλλο τό φαρμακείο, είπε με τό νοῦ της. Σάν τήν πόρτα κανενός παλιού αλχημιστή μοιάζει.

Όσotόσο αποφάσισε νανοιξη τήν πόρτα. Στην άρχή δυσκολεύθηκε κάπως, μά σε λίγο ή πόρτα υποχώρησε και άνοιξε τρίζοντας.

Και τότε τό κοριτσάκι έμεινε ακούνητο στο κατώφλι, μαρμαρωμένο από τήν έκπληξη. Είχε κάνει λάθος. Είχε πάρει άλλο διάδρομο! Δέν βρισκόταν στο φαρμακείο. Βρισκόταν στον πύργο της κρύπτης.

Άθελά της ή Μαρία-Ρόζα ένοιωσε μία άνατριχίλα σ' όλο της τό σώμα. Θυμόταν τό θρόλο πού της είχε κάνει τόση έντύπωση δυο-τρεις ήμέρες πριν όταν τόν άκουσε. Μέσα στο φως από τό ήλιοσασίλεμμα πού έπεφτε λοξά απ' τά μακρόστενα παράθυρα, μέσα σ' αυτή τήν παραγμένη, άτμόσφαιρα, ό γέρινος πύργος έπαιρνε μία τραγική όμορφιά, τόσο επιδλητική και έντονη πού ή Μαρία-Ρόζα αισθανόταν άπερίγραπτο φόβο να τήν κυριεύη.

Αφού έρριξε μία ματιά γύρω της έτοιμάστηκε να φύγη, όταν ξεφωνα, σταμάτησε. Μέσα στο μισοσκόταδο τό πόδι της έσκόνταψε επάνω σ' ένα άντικείμενο σκληρό και αρκετά μεγάλο.

Η καρδιά της Μαρίας Ρόζας άρχισε να κτυπά ή με όρμή. Μέσα σ' ένα δευτερόλεπτο, άπειρες τρομακτικές σκέψεις πέρασαν απ' τό μυαλό της. Όσotόσο έδωσε δύναμη στον έαυτό της για να μη χάση τό κουράγιο της.

— Ό μπαμπάς μάς έχει μάθει να κοιτάζουμε πάντοτε να εξακριβώνουμε τί είναι αυτό πού μάς τρομάζει, είπε μέσα της.

Υπερνικώντας τόν φόβο της έβίωσε τόν έαυτό της κι' έσκυψε να ιδῇ τί ήταν αυτό τό πράγμα πού άγγιξε με τό πόδι της και πού τήν είχε τόσο τρομάξει.

Χάμω στο πλακόστρωτο τοῦ πύργου βρισκόταν ένα χοντρό πέτσινο μαύρο πορτοφόλι, πού κάποιου, φαίνεται θά τοῦ είχε πέσει εκεί.

Παραξενεμένη σε υπέρτατο βαθμό ή Μαρία-Ρόζα σήκωσε τό πορτοφόλι

από κάτω. Δίχως άλλο θά τό είχε χάσει κάποιος από τούς φιλοξενούμενους της. Μά όσotόσο δέν γινόταν ένα τέτοιο πράγμα... Θά τό είχαν ζητήσει. Μά κανείς δλες αυτές τις ήμέρες δέν είχε πεί πώς έχασε τό πορτοφόλι του. Άλλωστε κανέναν δέν έρχόταν ποτέ στον πύργο της κρύπτης. Τό απόγερο αυτό διαμέρισμα ήταν τόσο πένθιμο και τόσο άγριο, ώστε κανείς δέν αισθανόταν τή διάθεση να πάη στα καλά καθούμενα να τό έπισκεφθή.

— Ποιανού λοιπόν να ήταν αυτό τό πορτοφόλι;

Η περιέργεια της Μαρίας-Ρόζας—πολύ δικαιολογημένη βέβαια—είχε έξαφθεί στο μεγαλύτερο σημείο. Για να εξετάσει καλύτερα τό εύρημά της έτρεξε προς τό παράθυρο και άνέδηκε στο πεζουλάκι όπου έπεφτε ακόμη λίγο φως. Άνοιξε άνυπόμονα τό πορτοφόλι και με τήν έλπίδα πώς να ένομα ή κάποια σημείωση θά της φανέρονε τόν κάτοχό του, έβγαλε από μέσα ένα γράμμα και τό άνοιξε.

Μόλις όμως έρριξε μία ματιά στο χαρτί αυτό, δάγκωσε τά χείλη της για να μη φωνάξη, και τρέποντας δόλοκληρη από συγκίνηση και χαρά, άρχισε να διαβάξη.

Τό γράμμα πού κρατούσε στα χέρια της έλεγε τά λόγια αυτά:

«Παρίσι, 1 Σεπτεμβρίου 19...

«Άγαπητέ μου Ράσκιν,

«Έλαβα τό συνθηματικό σου τηλεγράφημα κι' έμαθα πώς επιτέλως επέτυχαν οι προσπάθειές σου και πώς τά σχέδια βρίσκονται στα χέρια σου.

Τό κακό είναι πώς με τήν παραπανιστή δουλειά που σάς έπесе τώρα μετά τή σύλληψη τοῦ μικροῦ Ναδάιγ, δέν μπορείτε να έρθης να μού φέρης τά χαρτιά στο Παρίσι. Έγώ πάλι είχα τήν άτυχία να πέσω και να σπάσω τό πόδι μου κι' έτσι μού είναι άδύνατο να έρθω έγώ ό ίδιος για να τά πάρω κι' ούτε κι' έχω κανέναν άνθρωπο της άπολύτου έμπιστοσύνης μας για να στείλω. Άν δέν μπορέσης λοιπόν να πεταχτής νωρίτερα στο Παρίσι θά χρειαστή να κρατήσεις κανένα μήνα ακόμη τά χαρτιά στα χέρια σου. Αυτό όμως τώρα θά σου είναι εύκολο μά και είχες τήν άπίστευτη τύχη ν' ανακαλύψης τό μυστικό της κρύπτης των Ναδάιγ.

Κανενός βέβαια δέν θά τοῦρθη ιδέα να πάη να ψάξη εκεί μέσα να τά βρῇ.

Νά είσαι ήσυχος πώς για τήν άμοιβή σου φροντίζω σαν να ήταν για μένα τόν ίδιο.

Δικός σου
Γρηγόρης Βιρότσκι»

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΦΛΩΡΟΥ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΕ'.

Επιτέλους μπήκαν και τα πανιά στο καραβάκι. Δέν έλειπε πιά τίποτα. Και τήν ήμέρα εκείνη ό καλός Ίπποπόταμος είπε στους μικρούς του φίλους!

— Τώρα δέν έχουμε παρά να τό ρίξουμε στη θάλασσα. Έμπρός! σπρώξτε το!

Ό Ίπποπόταμος τούς οδηγούσε, ό Φλώρος κι' ό Άρουραϊός έσπρωγαν, και σε λίγο τό καραβάκι ήταν στο νερό. Για να μη τούς φύγη, τό κρατούσαν μ' ένα βούρλο, πού τό είχαν δέσει από τήν πρύμη. Κι' ό Ίπποπόταμος τούς είπε:

— Έλάτε ναποχαιρετισθούμε και να μπήτε μέσα, να πάτε στο καλό. Γεια σας! Καλό κατευόδιο! Καλό ταξίδι!

Άρχισαν ταγκαλιάσματα, τα δάκρυα, και τα φιλήματα. Μ' από τη συγκίνησή τους έχασαν τό βούρλο, τό άφησαν, και τό καραβάκι με τα φουσκωμένα πανιά άρχισε ναπομακρύνεται. Ό Άρουραϊός κι' ό Φλώρος έβαλαν τά κλάμματα:

— Μας φεύγει!... μας φεύγει! Θά τό χάσουμε!...

— Μη φοβάστε, τούς είπε ό Ίπποπόταμος. Θά τό φτάσουμε. Άνέβητε επάνω μου γρήγορα!

Ανέβησαν κι' οι δυο στη ράχη τοῦ Ίπποπόταμου. Αυτός έπесе στη θάλασσα και, κολυμπώντας έφτασε γρήγορα τό καραβάκι. Έκείνοι τότε πήδησαν μέσα και τό ταξίδι τους άρχισε.

Ό Ίπποπόταμος γύρισε στην παραλία κι' από κει έβλεπε τό καραβάκι πού απομακρυνόταν με γοηγοράδα. Οι μικροί του φίλοι τόν άποχαιρετούσαν με τά μαντήλια τους. Και μόνο αφού χάθηκαν μακριά, ό καλός Ίπποπόταμος σκούπισε τά δάκρυά του και γύρισε στην καλύβα του.

Για λίγα λεπτά ή Μαρία Ρόζα έμεινε καθισμένη στο πεζουλάκι δίχως να μπορεί ούτε να κουνήθη ούτε να σκεφθή.

Η άνέλπιστη αυτή αποκάλυψη της είχε φέρει τέτοιο μεγάλο ψυχικό κλονισμό, ώστε δέν μπορούσε ακόμη να συνέλθη,

(Άκολουθεϊ)

KIMON AΛKIANH

ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο «ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ»

Στήν Άνατολή, ή ευγλωττία περνούσε για μεγάλο χάρισμα, κι' όποιος, σε μία πολιτεία ή σ' ένα χωριό, ήξερε να μιλά καλύτερα απ' όλους, ονομαζόταν **σόζμπασης**, δηλαδή **αρχηγός, ή ηγούμενος τοῦ λόγου**, όπως αναφέρεται αυτός ό τίτλος στις Πράξεις των Άποστόλων (*).

Κάποτε λοιπόν ρωτήσανε τόν Μεχμέτ άγά:

— Δέν μού λές, άγά μου, τοῦ πατέρα σου τό **ζαναάτι** (επάγγελμα) στο χωριό σας τί ήτανε;

— Ήτανε **σόζμπασης** (ηγούμενος τοῦ λόγου).

— Έτσι ε; Και σαν δέν πικνότανε ό λόγος του;

— Έ, τότες έμενε σκέτος **γνεβεζές** (λογάς, φλύαρος).

† Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

(*) «Έκάλουν τε τόν μόν Βερνάβαν Δία, τόν δέ Παῦλον Έρμην, επειδή αυτός ήν ό **ηγούμενος τοῦ λόγου**» (Πράξ. κεφ. ΙΔ' § 12).

ΑΙΣΩΠΙΑ

ΔΥΟ ΠΕΤΕΙΝΟΙ

Δυο κοκοροί σ' όρνιθώνα
Μάλωναν ποιός είναι άγός.
Κι' από λόγο σε κουβέντα
Άγριος στήθηκε καυγάς.
Πάρ' και τούτη, πάρ' και κείνη
Μία φτερούγα δέ θά μείνη.

Ός πού πέφτει ζαλισμένος
Ένας τους φαρδύς-πλατύς
Τρέχει ό άλλος και στα στήθη
Τόν πατά σά νικητής:

— Κοκορίκο, κοκορίκο
Τώρα, αν σου βαστάει, σήκω!

Και πηδά στα κεραμίδια
Κι' άρχινά κάτι φωνές
Πού τοῦ μάθανε τή νίκη
Όλες πέρα οι γειτονιές:
— Κοκορίκο, κοκορίκο,
σά σου ζαναρέση, σήκω!

Τό γεράκι όμως π' άκούει
Τού κοκόρου τή λαλιά
Τόν νυχιάζει όπωσ περνούσε
Και τόν τραβήξε άψηλά.
Κικιρίκι, κικιρίκι,
Πάει και κόκορας και νίκη.

Τέτοιο τέλος είχε, κι' έτσι
Μένει ό άλλος στο κοτέτσι

ΜΙΜΗΤ ΠΟΜΟΝΗΣ

«— Καλό ταξίδι να κάμουν τα καϊμένα», τούς ευχήθηκε κι' από μέσα του.

Πολλές ημέρες βάσταξε, μα ήταν ταξίδι λαμπρό. 'Ο Φλώρος κι' ο 'Αρουραϊός είχαν να τρώνε και να πίνουν, γιατί ο φίλος τους είχε φορτώσει στο καραβάκι φρούτα, σπόρους και νερό. Και πριν τελειώσουν αυτές οι προμήθειες, το καραβάκι άραξε σε μια χώρα, που άμέσως τη γνώρισαν για τη δική τους, την πατρίδα τους.

Τί χαρά! Βγήκαν από το καραβάκι, το τράβηξαν από το βούρλο στην ξηρά—τους βοήθησε και μια καλή χελώνα που βρέθηκε κει—και ξεκίνησαν για το δάσος τους.

Περπάτησαν κάμποσες ώρες, μα το βόηκαν, γιατί τα πουλιά ξέρουν πάντα το δρόμο κι' ο Φλώρος έκανε τον οδηγό. 'Α, με τί συγκίνηση ξανάειδαν επιτέλους τα γνώριμα εκείνα μέρη όπου έπαιζαν σαν ήταν μικροί, τάγαπημένα τους δέντρα και το ύψωμα απ' όπου είχαν αφήσει το χαρταετό! 'Ο Φλώρος ξαναβόηκε και το σπιτάκι του πάνω στο δέντρο, και μπορείτε να φαντασθήτε την έκπληξη και τη χαρά του πατέρα του και της μητέρας του, όταν, γυρίζοντας απέξω, βόηκαν το γιό τους να τους περιμένει στο παράθυρο!...

Έζησαν όλοι ευτυχισμένοι. Μα πάντα ο Φλώρος κι' ο 'Αρουραϊός έβλεπαν στον ύπνο τους σαν εφιάλτη το κακό 'Αραπάκι που τους φύλαγε όταν ήταν φυλακισμένοι από τούς άγριανθρώπους!...

(Τέλος)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

TENNYSON

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ ΠΟΙΗΜΑ (*)

«Αν έχης ξυπνήσει, νωρίς να με κιάξης, νωρίς να με κιάξης, μητέρα, Νά ιδω νάνατέλλη χαρούμενα ο ήλιος τη νέα χρονιά»

—Στερνή φορά, μάννα, που βλέπω αυτή την ημέρα.—

Και τότε στη μούχλα μπορείς να με χώσης κι' έμε να μη σκέφτεσαι πιά.

Απόψε τον ήλιο να δύνει τον είδα και πίσω του ο ήλιος νάφηνι

Το γέρο το χρόνο, τις όμορφες

μέρες, του δέλιου μου να την εірήνη.

Μητέρα μου, έρχεται χρόνος καινούργιος, μα μου είναι γραφτό

Τα φύλλα στα δέντρα, τάνθκια στα κλώνια να μην ξαναϊδω.

Το Μάη είχα πλέξει μεγάλο στεφάνι με χίλια λουλούδια.

Βασίλισσά μ' έκραζαν όλοι του Μάη—θυμάσαι, μητέρα;

Και χόρεψα πλάι στις άλλες κοπέλλες, τούς είπα τραγούδια,

Ώστόσο που βγήκε τώχρη το φεγγάρι και σβύστηκε η μέρα.

Δε βρίσκεται πιά ούτ' ένα λουλούδι, κι' η πάχνη τα τζάμια θολώνει.

Ας ήταν να ζήτω και τάζπρο το γιούλι να ιδω να φυτρώνη.

Ας ήταν το χιόνι να λιώση κι' ο ήλιος να λάμψη στα ούράνια παλάτια.

Αχ πώς λαχταράει η καρδιά μου να ιδω ένα λουλούδι, πριν κλείσω τα μάτια!

Απάνω απ' τις κλάρες του πεύ-

κου ή κουρούνα θα σκούζη στριγγά.

Και πίσω θα νάρθουνε τα χελιδόνια μας, πάνω απ' το κούμα.

Βροχόπουλο γύρω στα χέρσα τα πλώματα θέ να πετα.

Μά έγω πιά θα βρίσκομαι, μάννα, κλεισμένη στο κρυσ μου μνήμα.

Απάνω στο τζάμι απ' τ' 'Αγιο το Βήμα, απάνω απ' τον τάφο που μ' έχει,

Θερτιάτικος ήλιος λυωμένο χρυσάφι, νωρίς το πρωί, θέ να βρέχει,

Προτού ο πετεινός αρχινήσει πώς είναι καιρός για δουλειά να φωνάζη,

Σάν θάσαι ζεστή στο κρεβάτι σου, μάννα, κι' ελκκληρη η γη θα εσυχάζη,

Σάν θάρθουνε πάλι τα λούλουδα, μάννα, την ώρα που σβύνει το φως,

Αχ! δε θα με ιδής μέσ' στα γκρίζα χωράφια να τρέχω το δειλί,

Σάν μέσα απ' το δάσος το μαύρο θε νάρχεται μπάτης το θέρος ψυχρός,

Απάνω στη βρώμη, στα βούρλα του βάλτου κι' απά' στ'ασφοδείλι

Στη ρίζα από κει το ψηλό κυπαρίσσι με βάζεις, μητέρα γλυκειά μου.

Και κάποτε νάρχεσαι, μέσα στην άγρια εκεί να με ιδής μοναξιά μου.

Ποτέ τη μητέρα μου δε θα ξεχάσω και σάν θα διαβαίνης, καλή,

Θάκούω το πόδι σου πάνω απ' τον τάφο, στής χλόης το σκούρο χαλί.

Κακή ήμουν κι' ιδιότροπη στάθηκα. Νά με χωρέσης.

Τα μάτια μου φίλησε, μάννα, και κάθε άταξία μου συχώρει.

Μά όχι! δε θέλω να κλαίς, μη για μένα πονέσης,

Για μένα μην κλάψης, μητέρα μου, τί έχεις ά όμα μια κόρη.

Μητέρα, από κάτω, απ' τον 'Αδη, αν μπορέσω, ξανά θα γυρίσω

Και μ' έλο που δε θα με βλέπης, την όψη σου έγω θάντικρύσω.

Μιλιά δε θέ νάχω, μα σε θα σ' ακούω σάν μιλείς,

Και θάμαι κοντά σου συχνά, σάν μακριά σου πώς κείμαι θαρρείς.

Αντίο, καληνύχτα Σάν η ώρα θε νάρθη αντίο για να πούμε στερνό,

Σάν θάχης ιδεί που απ' της θύρας τα φύλλα με πέρασαν πιά τάνοιγμένα,

Την 'Ερρη, μη αφήσης στον τάφο μου νάρθη, πριν βγή απάνω χόρτο χλωμό.

Θε νάναι μαζί σου πιδ φρόνιμη εκείνη, πολύ πιδ καλή από μένα.

Τα σόνεργα πούχα στέν κήπο να σκάβω, θα τάβρη στη σέρρα.

Δικά της άς γίνουν. Έγω δε θα βγω πιά στον κήπο, μητέρα,

Και πές της, σάν φύγω, συχνά να ποιά τη μικρή ροδονιά μου.

Που φύτεψα πέρσο, και κείνη τη γλάστρα με τη ρεζεντά μου.

Λοιπόν καληνύχτα και κιάξε με, πριν να χαράξη, μητέρα γλυκειά.

Δεν κλείνω τα μάτια δληνύχτα, μα ο ύπνος με πιάνει, σάν έρχεται η μέρα.

Θά ιδω όμως να βγαίνη χαρούμενα ο ήλιος τη νέα χρονιά.

Αν έχεις ξυπνήσει λοιπόν, να με κιάξης, νωρίς να με κιάξης, μητέρα

Και πές της, σάν φύγω, συχνά να ποιά τη μικρή ροδονιά μου.

Που φύτεψα πέρσο, και κείνη τη γλάστρα με τη ρεζεντά μου.

Λοιπόν καληνύχτα και κιάξε με, πριν να χαράξη, μητέρα γλυκειά.

Δεν κλείνω τα μάτια δληνύχτα, μα ο ύπνος με πιάνει, σάν έρχεται η μέρα.

Θά ιδω όμως να βγαίνη χαρούμενα ο ήλιος τη νέα χρονιά.

Αν έχεις ξυπνήσει λοιπόν, να με κιάξης, νωρίς να με κιάξης, μητέρα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Θαρρούσα, πιδ πριν ότι θάφρευα κι' όμως ακόμα δεν έχω πεθάνει.

Μακριά απ' τα χωράφια το βέλσμα τάζπρο τάνοις ως έδω φθάνει.

Ω πόσο θλιμμένα που είχα το πρώτο του χρόνου πρωί ξημερώσει!

Θαρρούσα, θά πέθαινα τάζπρο το γιούλι πριν δω, κι' έχει τώρα η βιολέτα φυτρώσει.

Ω η νέα βιολέτα γλυκειά ναι, μητέρα, από κάτω απ' τα έλόγλουκα αϊθήρια.

Και πιδ γλυκειά ακόμα η φωνή από τάνάκια, σάν δεν είπαρεις το κρεβάτι νάφησης.

Ω πόσο γλυκός είν' ο τόπος τριγύρω, τα λούλουδα μέσ' στα παρτέρια.

Και πόσο γλυκότερη πούναι η θανή από τη ζήση, σάν θέλεις τα μάτια να κλείσης.

Τον ήλιο νάφησω μου φαίνονταν, μάννα μου, τόσο σκληρό στην αρχή!

Και τώρα να μείνω μου φαίνεται, μάννα, σκληρό! μα το θέλημα 'Εκείνου άς γίνει.

Στοχάζομαι όμως πώς δε θα νάργησι κι' η λύτρωση τέλος νάρθη.

Και μούπε ο παπας, κείνος ο άγιος ο άνθρωπος, ήρεμα λόγια γαλήνης.

Ας είναι η γλυκειά του φωνή ευλογημένη, η λευκή κεφαλή του κι' ακόμη,

Ολάκερη η ζήση του, ώσπου γά μ' εύρη στο ούράνιο παλάτι!

Αν είναι η γλυκειά του καρδιά ευλογημένη κι' η άσπρη του κόμη!

Ω χίλιες φορές τον ευλόγησα, μάννα, καθώς γονάτιζε πλάι στο κρεβάτι.

Και μούδειξε ο γέροντας έλο το κρέμα και μούμαθε δλη τη Χάρη.

Είν' Ένας που—ξέρω—να μπώ θα μάφήση κι' άς άναψα άργά το λυχνάρι.

Και μήτε πιά θέλω, μητέρα, να γίνω καλός κι' αν μπορούσε, ποτέ να γενή.

Τί 'Εκείνον για μένα που πέθανε γρήγορα νάρθη η ψυχή μου ποθεί.

Δεν άκουσα σκύλλο να ούρλιάζει η το Χάρα απ' έξω απ' τη πόρτα να λέη τόνομά μου.

Μα μούρθε ένα μήνυμα πιδ γλυκό, μάννα, το φως σάν να έρχόταν να βρή το σκοτάδι.

Μα κάθησε πλάι στο κρεβάτι και δός μου το χέρι σου μέσ' στα δικά μου.

Κι' η 'Ερρη άς καθίσει απ' τ' άλλο μου πλάι κι' έγω θα σάς πω το σημάδι.

Θαρρούσα πώς έκραζαν όλοι οι άγγέλοι μέσ' σταγριο του Μάρτη πρωινό.

Και ήταν η ώρα που έδωε η σελήνη και τύλιγε σκότος τον κρύο ούρανό!

Τα δέντρα ψιθύριζαν κάτι κι' ο άέρας σιγά να φυσάη άρχινούσε.

Και μέσα στο άγριο του Μάρτη πρωί απ' άγγελούδια χορός τη ψυχή μου καλούσε.

Τί εκεί που ήμουν έξυπνη μέσ' στο κρεβάτι, τις δύο σκεφτόμουν, την 'Ερρη και σένα.

Σας είδα να κάθεστε μέσα στο σπίτι κι' έγω να μ'είναι κοντά σας, μητέρα.

Βαθεία απ' τη ψυχή μου είπα τότε για σας προσευχή, υποταγμένη μπροστά στα γραμμένα,

Ενώ από μακριά, απ' το λειβάδι άκουγόταν γλυκειά μουσική στέν άέρα.

Μου φαίνονταν τότε περίεργο, κι' άκουγα μέσ' στο κρεβάτι,

Και τότε σε μένα—δεν ένοιωσα τί—σάν να μίλησε κάτι.

Γιατί μου κυρίεψε το νου μια άναγάλλιαση κι' ύστερα μια άνατριχίλα,

Και πάλι ξανάρθε αυτή η μελωδία σταγέρι και μέσα απ' τα φύλλα.

Σας έδωκε οι δύο κοιμόσαστε κι' είπα: «Θε νάναι για μέ, όχι γι' αυτές».

Και θάν' το σημάδι, είπα μέσα μου, αυτή η μουσική αν άκουστέ, τρεις φορές.

Και μια φορά ακόμα ξανάρθε κι' άκουστήκε απ' έξω απ' τις γρίλλες.

Μετά λές κι' ανέδη στα ούράνια και κει έσβυσε μέσα των άστρων τις λάμψεις τις χίλιες.

Για τοδτο κι' η ώρα θαρρώ, ότι έχει φτάσει. Τί λέω; Είμαι βέβαιη. Το ξέρω,

Το δρόμο που η Θεία μελωδία έχει πάρει, αυτόν κι' η δικιά μου ψυχή θ' άκολουθήση.

Καθόλου για μέ δε λυπάμαι γιό, αν σήμερα μου είναι γραφτό τη ψυχή μου στέν Πλάστη να φέρω.

Τη μάννα όμως, 'Ερρη μου, πρόσεχε σύ, παρηγόρει, η ζωή μου ε-ταν σούσει.

Και κοίτα κανένα καλό να πής λόγο στο Ρόμπιν, να μ'είναι για μέ λυπημένος.

Πολλές από μένα καλύτερες είναι, με μία τους μπορεί να γενή ευτυχισμένος.

Αν ζούσα—ποιός ξέρει;—γυναίκα του Ρόμπιν μπορούσα μια μέρα να γίνω.

Μά έλ' αυτά σόύσανε πιά, σάν σονόταν κι' ο πόθος στέν κόσμο να μείνω

Ω! κοίταξε ο ήλιος άρχίζει να βγαίνη πώς είναι τα ούράνια θαρρείς φλογισμένα.

Και λάμπει από πάγου από χίλια χωράφια, που ξέρω απ' αυτά το καθένα.

Εκεί πιά δεν τρέχω, άλλο τώρα, και κει το χρυσό φως του άς λάμπει.

Δε βγάζουν για μένα άγριολούλουδα πιά, μα για ξένων τα χέρια όλοι οι κάμποι.

Μου φαίνεται τόσο γλυκό και παράξενο που ίσως, προτού να τελειώση αυτή η μέρα,

Νά βρίσκεται πέρα απ' τον ήλιο η φωνή αυτή που τώρα μιλεί.

Εκεί εις τούς αιώνας των αιώνων και πλάι στις ψυχές των δικαίων, μητέρα...

Και τί είναι η ζωή; Γιατί κάνουμε τόση γι' αυτήν φασαρία; Γιατί;

Εκεί εις τούς αιώνας των αιώνων και όλοι σε μια κατοικία ευλογημένη,

Ώστόσο σε λίγο νάρθητε, την 'Ερρη και σε θα προσμένω.

Εκεί θε να γείρω, όπως γέρνω στο στήθος σου, μέσα σε μια λάμψη Θεία.

Εκεί που η κακία δε φτάνει κι' αυτές όπου άπαύδησε βρίσκει ησυχία.

(Μετάφραση) ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

Και τί είναι η ζωή; Γιατί κάνουμε τόση γι' αυτήν φασαρία; Γιατί;

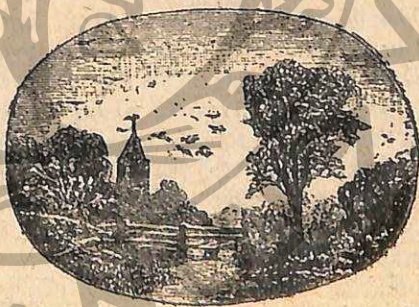
Εκεί εις τούς αιώνας των αιώνων και όλοι σε μια κατοικία ευλογημένη,

Ώστόσο σε λίγο νάρθητε, την 'Ερρη και σε θα προσμένω.

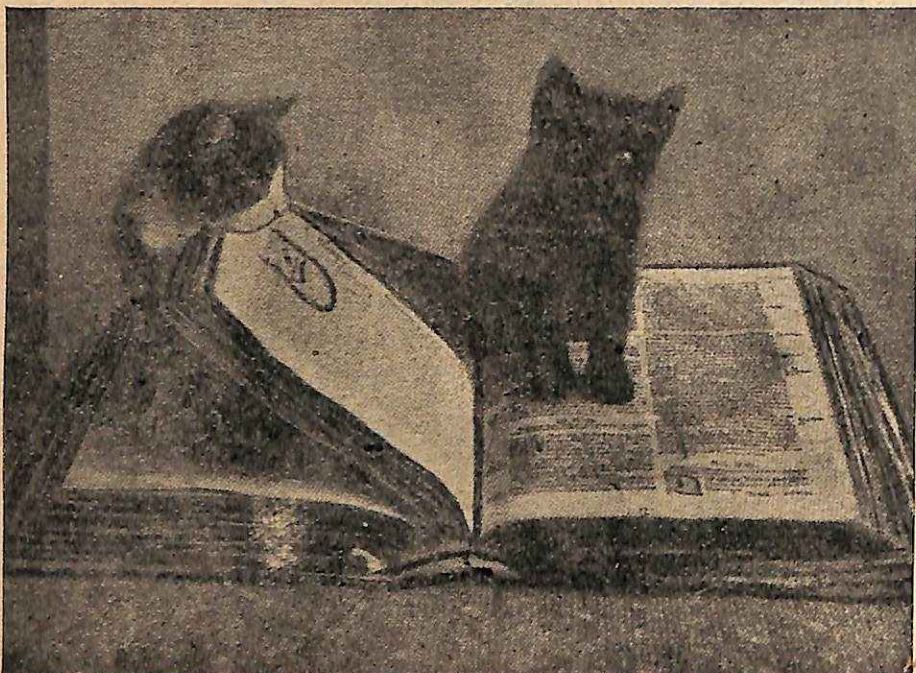
Εκεί θε να γείρω, όπως γέρνω στο στήθος σου, μέσα σε μια λάμψη Θεία.

Εκεί που η κακία δε φτάνει κι' αυτές όπου άπαύδησε βρίσκει ησυχία.

(Μετάφραση) ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΖΩΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Δυο πολύ νέα γατάκια κι' ένα πολύ παλιό βιβλίο.

(Ανεκρινώθη υπό του Μπετόβεν)

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΙΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΕΥΔΟΧΙΕ ΔΥΡΥΙΣ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

«Και τότε το πουλί που χάθηκε θα ξαναβρεθῇ και το παιδί που κίνηκε μες στις φλόγες θ' αναστηθῇ».

Ἡ κυρία Ντυπλεϊξ, στεκόταν κι' άκουγε τις φρικτές αὐτὲς προφητείες με τρομάρα πού ὅσο πήγαινε και γινόταν μεγαλύτερη. Ὡς κρεολή, ἦταν πολὺ προληπτική και δὲν μπορούσε νὰ μείνῃ ἀδιάφορη σ' αὐτὰ τὰ λόγια. Ὑψισε λοιπὸν στὸ παλάτι καταταραχμένη και ἀνέθηκε βιαστικῇ στὸ γραφεῖο τοῦ διοικητῆ ὅπου τοῦ εἶπε με τὸ νῖ και με τὸ σῖγμα ὅσα άκουσε.

Ὁ Ντυπλεϊξ γέλασε με τὸ φόβο τῆς γυναίκας του.

— Τὸ πρῶτο πρᾶγμα πού πρέπει νὰ κάνουμε, εἶπε, εἶναι νὰ διώξουμε αὐτὸν τὸν κακὸ προφήτη, πού δῖχως ἄλλο θὰ εἶναι ὁ Καθατακελού, ἕνας ἐλεεινὸς μπαγαπόντης πού τὸν ἔχω χίλιες φορές πετάξει ἔξω ἀπὸ τὸ Ποντιτσέρυ. Ἄν οἱ ἀνόντες φιλαρίες του ἔφεραν μιά τέτοια ἀναστάτωση στὴ γενναία ψυχὴ τῆς γενναίας μου γυναίκας, φαντάσου τί ἐπίδραση θὰ εἶχαν στοὺς δειλοὺς και στοὺς φοβητσιάρηδες.

Κι' ὁ διοικητῆς ἔδωσε διαταγὲς γιὰ νὰ διώξουν τὸν φακίρη ἀπὸ τὴν

πόλη. Μὰ οἱ ἔρευνες πού ἔκανε ὁ ἀξιωματικὸς πού εἶχε λάβει τὴ διαταγὴ αὐτὴ ἦσαν μάταιες. Ὁ φακίρης εἶχε ἔξαφανιστεῖ.

— Μὰ τί νὰ ἤθελε, λές, νὰ πῇ με τὸ πουλί και με τὸ παιδί πού χάθηκε μες στις φλόγες; ρώτησε ἡ πριγκίπισσα τὸν ἄνδρα τῆς.

— Ἐρῶ γώ; θὰ εἶναι κανένας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς θρόλους πού γυρίζουν ἀπὸ στόμα σὲ στόμα και δὲν ἔχουν καμμιά βάση.

— Ὡστόσο, δὲν βρίσκεις και σὺ ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε δίκιο ὅταν ἔλεγε πὼς κινδυνεύουμε ἀπὸ τὴν συμμαχία τοῦ Ἀναθερντικάν με τοὺς Ἀγγλους; Ὁ Μαφισιάν μπορεί νὰ νικῆθηκε, ἀλλὰ ἂν θέλῃ ὁ πατέρας του μαζεῦε στρατὸ πολυάριθμο και μᾶς βάζει σὲ νέους κινδύνους.

— Πρὶν ἀπὸ δὺς τρεῖς μῆνες δὲν μπορεί νὰ τὸ κάνῃ, δῆλωση με βεβαιότητα ὁ ἄνδρας τῆς.

— Σὲ δὺς-τρεῖς μῆνες, εἶπε ἡ πριγκίπισσα, οἱ Ἀγγλοι δὲν θὰ χρειάζονται πιά βοήθεια. Ἡ θὰ τοὺς ἔχουμε διώξει ἀπ' ἐδῶ, ἢ θὰ ἔχουν πάρει τὸ Ποντιτσέρυ.

— Πραγματικά, εἶπε ὁ Ντυπλεϊξ, θὰ ἦταν μεγάλο κατόρθωμα ἂν πετυχαίναμε νὰ διαλύσῃ ὁ Ἀναθερντι-

κάν τὴ συμμαχία πού ἔχει κάνει με τοὺς Ἀγγλους. Πὼς νὰ τὸ κάνουμε ὅμως αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Πάντως θὰ ἦταν φρόνιμο νὰ τοῦ στέλναμε ἕναν ἀγγελιαφόρο και νὰ τοῦ ζητήσουμε νὰ μείνῃ οὐδέτερος.

— Νὰ βάλουμε νὰ τοῦ γράψῃ ἡ Ναράντα, ἡ γυναίκα τοῦ Τσάντα-Σαῖδ.

— Ὡραία ιδέα.

— Και νὰ στείλουμε τὸ γράμμα με τὸν Ντάρλι.

— Γιατί με τὸν Ντάρλι κι' ὄχι με κανένα ἄλλον;

— Γιατί εἶναι ἔξυπνος και θὰ τὰ καταφέρῃ καλύτερα ἀπ' ὅποιονδήποτε. Ἡ πολιτοκρία δὲν εἶναι τόσο στενὴ ὥστε νὰ μὴν μπορεί κανεὶς νὰ περάσῃ ἀνάμεσα ἀπ' τις προφυλακὲς τῶν Ἀγγλων, ὅπως οὐδήποτε ὅμως εἶναι εὐκολώτερο νὰ περάσῃ ἕνα παιδί παρὰ ἕνας μεγάλος. Ἐπειτα ὁ Ντάρλι μιλάει θαυμάσια τ' ἀγγλικά, ὥστε κι' ἂν ἀκόμη τὸν πιάσουν θὰ ξέρῃ νὰ τὰ βγάλῃ πέρα. Ὑστερα εἶναι ὠραῖο και συμπαθητικὸ παιδί κι' αὐτὸ θὰ προδιαθέσῃ εὐνοϊκὰ τὸν Ἀναθερντικάν. Κι' ἀκόμη, ὁ Ναμπάμπ τὸν θυμᾶται κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη φορὰ πού τὸν εἶχα πάρει μαζί μου. Ἐρεῖ πὼς εἶναι βαπτιστικὸς μας και θὰ κολακευθῇ, ὅταν ἰδῇ πὼς τοῦ στέλνουμε ἕναν ἄνθρωπο πού συνδέεται τόσο στενά μαζί μας. Γιατί γιὰ τοὺς ἀνατολίτες οἱ κουμπάριες, κι' αὐτοῦ τοῦ εἰδους οἱ συγγένειες ἔχουν πολὺ μεγαλύτερη σημασία ἀπ' ὅση ἔχουν γιὰ μᾶς.

— Πήγαινε λοιπὸν νὰ παρακαλέσῃς τὴν πριγκίπισσα Ναράντα νὰ γράψῃ αὐτὸ τὸ γράμμα. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς μιά τέτοια παράκληση ἀπὸ μέρους τῆς γυναίκας τοῦ Τσάντα-Σαῖδ θὰ ἔχῃ μεγάλη ἐπίδραση στὸν Ἀναθερντικάν.

Λίγες ὥρες ἀργότερα τὸ γράμμα εἶχε γραφεῖ και τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρῶτ', μόλις εἶχε ἡ αὐγὴ ἀρχίσει νὰ χαράσῃ, ὁ Ντάρλι ἀνεβασμένος στὸν Καντούρ ἔδωκε ἀπὸ τὸ Ποντιτσέρυ, περήφανος γιὰ τὴν ἐντολὴ πού τοῦ εἶχαν ἀναθέσει και ἔχοντας τὸ πολυτιμὸ γράμμα κρυμμένο σὲ μιά ἐσωτερικὴ τσέπη.

Ὁ Ἀναθερντικάν βρισκόταν στὸ Πατεπετί ἕνα χωριὸ κοντὰ στὸ Τζίγι-κι. Ὁ κοντήτερος δρόμος πηγαίνει ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ Βαλνταούρ, μὰ στὸ σημεῖο αὐτὸ βρισκόνταν στρατοπεδευμένοι οἱ Ἀγγλοι γιὰτι εἶχαν ἀπώ-φραση ἀπὸ κεῖ νὰ χτυπήσουν τὴν πόλη και εἶχαν στήσει ὅλα τοὺς τὰ κανόνια. Ἦταν λοιπὸν πιδ φρόνιμο νὰ βγῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν ἀντίθετη μεριά ὅπου ἡ ἐπίβλεψη τῶν ἑχθρῶν δὲν ἦταν και τόσο μεγάλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

Κεμπιρ

Ὁ ἥλιος εἶχε ἀρχίσει νὰ ζεσταίνῃ γιὰ καλὰ ὅταν ὁ Ντάρλι ἔφθασε σ' ἕνα ποταμὶ κι' ἀπότομες ὄχθες. Κατέβηκε με μεγάλη προσοχὴ τὴν πλαγιά και μπῆκε μέσα στὸ νερό, ἔχοντας πεποίθηση στὴ κολυμβητικὴ ἱκανότητα τοῦ Καντούρ γιὰ νὰ περάσῃ στὴν ἀντικρυνὴ ὄχθη. Ὁ ἐλέφας δὲν εἶχε ἀκόμη φθάσει στὴν τελεία ἀνάπτυξή του. Εἶχε ὅμως γίνε πολὺ δυνατὸς κι' ἦταν ἀκόμη σβέλτος και πονηρὸς ὅσο και στὰ μικρά του νιάτα.

Ἐκεῖ πού ὁ Καντούρ κολυμποῦσε με δύναμη και κόντευε νὰ φθάσῃ στὴν ἄλλη ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, στ' αὐτὰ τοῦ Ντάρλι ἔφθασαν ἀνθρώπινες φωνὲς πού τοῦ φάνηκε ὅαν νὰ ζητοῦσαν βοήθεια.

Ὁ μικρὸς Ἰνδὸς κοίταξε γύρω του και σὲ λίγο εἶδε ἐκεῖ κοντὰ, μες στὴ μέση τοῦ ποταμοῦ πού ἄφριζε και κυλοῦσε ὀρηκτικά, δὺς πόδια και ἕνα χέρι πού κουνιόνταν τόσο ζωηρά, ὥστε δὲν ἔμεινε ἀμφιβολία πὼς ὁ κατόχος τοὺς κινδύνευε νὰ πνιγῇ. Ὁ

Ντάρλι δῖχως νὰ χάσῃ καιρὸ ὁδήγησε τὸν Καντούρ πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἄρπαξε τὸν πνιγμένο και σὲ λίγα λεπτὰ τὸν τράβηξε ἔξω ἀπὸ τὸ νερό, και πηδώντας ἀπὸ τὸν ἐλέφαντα τὸν ξάπλωσε ἐπάνω στὰ βότσαλα τῆς ἀκροποταμιάς. Καί τότε εἶδε πὼς αὐτὸς πού εἶχε σώσει ἦταν ἕνα ἀγόρι συνομῆλικό του.

Ὁ Ντάρλι ἔβαλε τὸν μικρὸ μπρού-μυτα γιὰ νὰ τὸν κάνῃ νὰ βγάλῃ τὸ νερό πού εἶχε πιεῖ κι' ὕστερα ἀρχισε νὰ τὸν τρίβῃ δυνατὰ.

Ὅταν συνῆλθε ὁ πνιγμένος ἀνοιξε τὰ μάτια του και κοίταξε τὸν Ντάρλι μ' ἀπορία. Ἐκεῖνος τὸν παρατήρησε προσεκτικά, ὅαν νὰ ἤθελε νὰ θυμῇ κατὶ κι' ὕστερα ξαφνικά φώναξε:

— Μὰ ἐμένα σὲ ξέρω!

— Ἐμένα; ἔκανε μ' ἐκπληξῇ ὁ μικρὸς.

— Ναι βέβαια. Ἐσὺ δὲν εἶσαι πού σὲ βρήκαμε πληγωμένον μὴ μέρα καθὼς γυρίζαμε στὸ Ποντιτσέρυ και σὲ μεταφέραμε στὸ διοικητήριό ὅπου ἔμεινες και τόσες μέρες; Ἐσὺ δὲν με θυμᾶσαι;

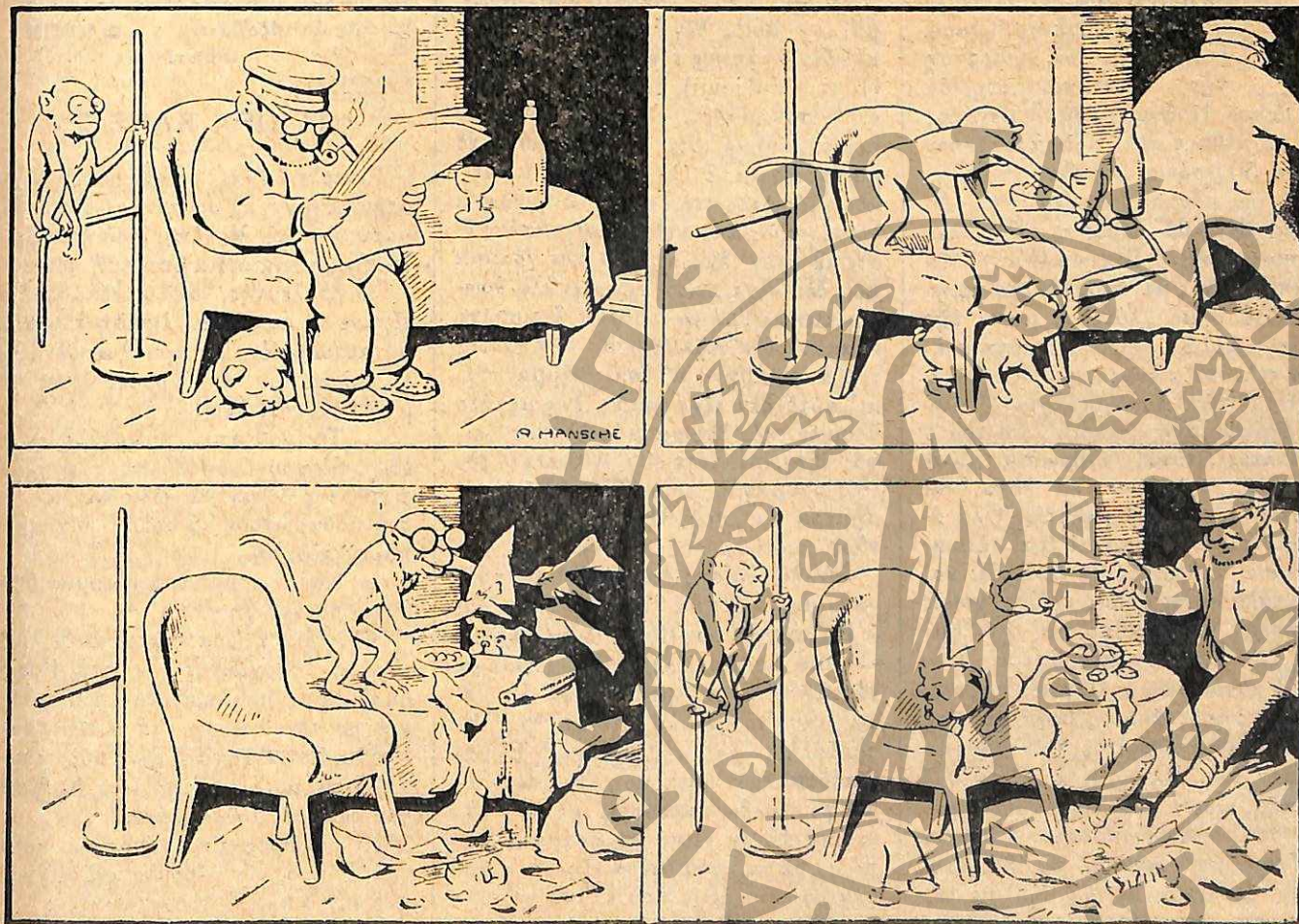
— Ὅχι καθόλου, ἔκανε ὁ μικρὸς.

— Γιὰ θυμήσου, ἐπέμεινε ὁ Ντάρλι. Εἴμαστε ἀνεβασμένοι στὸν Καντούρ, τοῦτον ἐδῶ τὸν ἐλέφαντα, ἐγὼ κι' ὁ Φραγκίος κι' ὁ Ζουάν, τὰ δὺς παιδιὰ τῆς Τζοάννα Μπεγκούμ. Κι' εἶχαμε μαζί μας και τὸν Μπεκέρ, ἕναν ἀράπη πού μᾶς ἀκολουθοῦσε περπατιστός. Ἐσὺ ἦσουν πληγωμένος στὸ κεφάλι κι' εἶχες μιά μεγάλη ἀνοιχτὴ πληγὴ πού ἔτρεχε, δὲν τὸ θυμᾶσαι;

— Θυμᾶμαι πολὺ καλὰ ὅτι κάποτε ἔπεσα ἀπὸ ἕνα δέντρο ὅπου εἶχα ἀνέβει γιὰ νὰ φτάσω μιά φωλιά ἀπὸ ἀγριοπερίστερα. Θυμᾶμαι ἀκόμη ὅτι βρέθηκα, κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πὼς, σ' ἕνα ὠραῖο σπίτι, ὅπου μιά ἀραπίνα μοῦ ἄλλαξε κάθε μέρα τὴν πληγὴ μου και μοῦ δινε ἕνα σωρὸ ὠραῖα πράγματα νὰ τρώω και νὰ πίνω.

Τότε ὁ Ντάρλι θυμήθηκε πὼς ὁ μικρὸς πληγωμένος πού εἶχαν βρεῖ στὸ δάσος εἶχε τὰ μάτια κλειστά ὅταν τὸν πῆραν ἀπὸ κεῖ και πὼς εἶχε μείνει ἀνίσθητος ὡς τὴν ὥρα πού τὸν μετέφεραν στὸ σπίτι.

Ο ΕΞΥΠΝΟΣ ΠΙΘΗΚΟΣ ΚΙ' Ο ΚΟΥΤΟΣ ΣΚΥΛΟΣ

ΜΙΑ ΑΣΤΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

(Ανεκρινώθη υπό του Μπίλ-Σπίλ)

— Δεν είναι λοιπόν παράξενο πού εσύ δεν με γνώρισες, συμπέρανε όταν το έδωσε αυτή την εξέγηση. Έγώ όμως βλέπεις σε είχα ιδεί, κι' άμέσως το είπα πώς εσύ θα ήσουν.

— Και βέβαια εγώ ήμουν, είπε ο μικρός. Νά και το σημάδι πού έμεινε στο κεφάλι μου από το κτύπημα, πρόσθεσε δείχνοντας το μέρος, και νά κι' η πληγή του ποδιού μου.

Και με τα λόγια αυτά σήκωσε το κουρελιασμένο παντελόνι πού σκέπαζε τα πόδια του κι' έδειξε το γόνατό του, όπου ένα μακρουλό λευκό σημάδι ξεχώριζε πάνω στο βαθυμελάχρονο δέρμα του.

Ο Ντάρλι έβαλε μια φωνή. Μά αϊτία της φωνής δεν ήταν το σημάδι. Ήταν ή θέα ενός πουλιού, ιδιού κι' απαράλλακτου με το δικό του, πού ήταν ζωγραφισμένο πάνω στο γόνατο του παιδιού.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΙΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΓΩ

Αγαπητοί μου,

Η ΓΑΛΛΙΑ, και μαζί της όλος ο πολιτισμένος κόσμος, έτοιμάζεται να γιορτάσει την Πεντηκονταετηρίδα του Ουγγώ. Πραγματικός, ο μεγάλος ποιητής πέθανε στα 1885, άρα έχουν περάσει 50 χρόνια από αυτό το θάνατο πού τον πέρασε δριστείς στην Αθανασία. Και θα γιορτάσει τώρα όλος ο κόσμος, γιατί ο Βίκτωρ Ουγγώ δεν είν' άπλως ένας μεγάλος γάλλος ποιητής, ούτε ο μεγαλύτερος μόνο της Γαλλίας· άλλω, όπως ωραϊότητα έγραψε τελευταία ένας κριτικός, «δωρο του Θεού στην Άνθρωπότητα». Απ' όλα έγραψε στη μακριά ζωή του ο θεόσταλτος αυτός άνθρωπος. Και ποιήματα, και θεατρικά έργα, και μυθιστορήματα, και μελέτες. Όλα άληθινά άριστουργήματα! Και τέτοια, πού κάθε άνθρωπος τα διαβάζει και τα καταλαβαίνει χωρίς σχόλια, χωρίς εξηγήσεις, χωρίς κόπο, κι' απολαμβάνει την άνώτερη πνευματική ήδονή. Σ' αυτό ίσως ο Ουγγώ διαφέρει από όλους τους άλλους μεγάλους του κόσμου: είναι προσίτος στον καθένα. Νά, σαν τον Ήλιο. Και γι' αυτό ο κριτικός είπε πώς είναι δώρο του Θεού στην Άνθρωπότητα. Τα έργα του έχουν μεταφραστεί σ' όλες σχεδόν τις γλώσσες της γής. Και με την ίδια χαρά—χαρά Θεού—τα διαβάζει κι' ο Εύρωπαός, κι' ο Άσιανός, κι' ο Αφρικανός—ή Άνθρωπότης όλη!

«Αυτός ο αιώνας (ο 19ος) ήταν δυό χρόνων» — «ce siècle avait deux ans» όπως λέει σ' ένα ποίημά του ο ίδιος — όταν τον έδω να γεννιέται. Δηλαδή στα 1802. Έζησε λοιπόν 83 χρόνια· κι' έπειδή από πολύ μικρός άρχισε να γράφει—«θαυμάσιο παιδί», «enfant sublime», τον είχε πει ο Σατωβριάνδος—μπορούμε να πούμε πώς εργάστηκε 70 δάκρυα χρόνια. Έτσι εξηγείται κι' ο τεράστιος όγκος της παραγωγής του, το πλήθος των κάθε λογής έργων πού μάς άφησε μια δάκρυη διδουμένη! Απ' αυτά, ποιά είναι άραγε τα καλύτερα; Άδικα θα κοπίαζε κανένας για να τα ξεχωρίσει. Όπως είπε τελευταία ένας άλλος κριτικός, στα έργα του Ουγγώ δεν υπάρχουν «καλύτερα και χειρότερα». Όλα είναι... καλύτερα, γιατί όλα έχουν την ίδια σφραγίδα της μεγαλοφυΐας, τη σφραγίδα του Θεού. Και το μόνο πού μπορούμε να κάμουμε είναι ν' αναφέρουμε τα γνωστότερα, εκείνα δηλαδή, πού χωρίς να είναι άνωτερα από τα άλλα, έχουν κυκλοφορήσει στον κόσμο και διαβασθεί περισσότερο.

Ποιός δεν έδιάβασε έξαφνα τους «Αθλίους» («Les misérables»), το πολύτομο και πολύχρονο μυθιστόρημα, και ποιός δεν έγνώρισε από αυτό και δεν άγάπησε τον Γιάννη Άγιάννη (Jean Valjean), τον επίσκοπο Μυρήλ, τον Μάριο, την Τιτίνα; Όταν πρωτοφάνηκε στη Γαλλία αυτό το μυθιστόρημα, ο Ουγγώ ήταν πολιτικός εξόριστος στη Γερσέ. Διηγούνται λοιπόν πώς από κεί, ο συγγραφέας έστειλε στον εκδότη του ένα γράμμα πού δεν είχε παρά ένα μεγάλο έρωτηματικό. Τον ρωτούσε τι έντύπωση έκαμαν οι «Αθλιοι». Κι' ο εκδότης του άποκρίθηκε μ' ένα γράμμα, πού κι' αυτό δεν είχε παρά ένα μεγάλο θαυμαστικό. Θαυμασμός, αλήθεια, είχαν ξεγελαίρει τότε οι «Αθλιοι» — τον ίδιο θαυμασμό πού εξέγείρουν και σήμερα και πού θα εξέγείρουν αιώνας.

Άλλο, επίσης θαυμάσιο κι' άθάνατο μυθιστόρημα του Ουγγώ είναι «Η Παναγία των Παρισίων» («Notre-Dame de Paris»), όπου βλέπουμε νάναζή όλο το μεσαιωνικό Παρίσι και μαθαίνουμε την ιστορία της Εσμεράλδας και του θρυλικού Κουαζιμόδου, του καμπούρη, του τερατόμορφου κωδωνοκρούστη με την ευνική ψυχή. Από τα δράματα του πάλι, τα περιφημότερα είναι ο «Ερνάνης» — το έργο πού έκαμε να επικρατήσει ο Ρωμαντισμός και να παραμεριστεί ο Κλασικισμός πού κρατούσε νεκρή κι' άκίνητη ως τότε την

Τέχνη — το «Ο βασιλιάς διασκεδάσει» («Le roi s'amuse», με τον τραγικό γελωτοποιό Ριγολέτο) ή «Λουκρητία Βοργία» και ο «Άγγελος, τύραννος της Πάδουας» με τη Θίσση. Τέλος από τα ποιήματά του, το μεγαλύτερο έργο είναι ο «Θρύλος των Αιώνων» («La legende des siècles») κι' οι λυρικές συλλογές «Άνατολικά Τραγούδια» («Les Orientales») και «Φθινοπωρινά φύλλα».

Στη γιορτή της Γαλλίας για τον Ουγγώ, χρωστά, περισσότερο ίσως από κάθε άλλη χώρα, να λάβει μέρος κι' η Ελλάδα. Γιατί ο μεγάλος της ποιητής στάθηκε ένας από τους μεγαλύτερους φιλέλληνες. Σύγχρονος της Έλληνικής Επανάστασης, ύμνησε μ' ένθουσιασμό τους ήρωές της, προπάντων τον Κανάρη, και κατόπι, ως το τέλος της ζωής του, δεν άφινε ευκαιρία πού να μην ύψωση τη δυνατή του φωνή για την Ελλάδα και τα δικά της.

Ποιός Έλληνας δεν ξέρει τα ποιήματα του Ουγγώ τα έμπνευσμένα από το άθάνατο 21, και ποιός δεν αισθάνεται τη μεγαλύτερη ευγνωμοσύνη στον ποιητή, πού τόσο άγάπησε και δόηθηκε στους δικαίους άγώνες της τη «μικρή μας μεγάλη» Πατρίδα;..

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

“ΤΙ, ΩΡΑ ΚΑΝΕΙΣ”.

Κάποτε, ένας έπαρχιώτης ήλθε στην Αθήνα, να συναντήσει τον κουμπάρο του, το Μελέτη, πού ήταν βουλευταίς, για κάποια υπόθεσή του.

Ο βουλευτής, αφού είπανε 8, τι είχαν να πουν, κι' έπειδή τον είδε καταστολισμένο με χρυσή καδένα για το ρολόγι του και χρυσές λίνες για μπρελόκ, του λέει:

— Τό νού σου, κουμπάρε, γιατί έδω υπάρχουν λωποδύτες, και μπορεί, ρωτώντας δήθεν «τί ώρα κάνεις», να σου σουφρώσουν το ρολόγι δίχως να πάρης είδηση.

— Καλά, κουμπάρε, σ' ευχαριστώ, θάχω το νού μου.

Την ίδια ημέρα, κατά το δειλινό, πήγε ο έπαρχιώτης μας στη Βουλή με εισιτήριο πού το δώσε ο βουλευτής, για να τον άκούση, «άγορεύοντα».

Σε κάποια στιγμή, ένας κύριος πού καθόταν μαζί του στο ίδιο θεωρείο, τον ρώτησε τί ώρα κάνει.

Κι' εκείνος μη χάνοντας καιρό σκύβει προς την αίθουσα και δείχνοντας τον διπλανό του, φωνάζει:

— Κουμπάρε Μελέτη! ο φίλος μας από δω «τί ώρα κάνεις»!

ΑΗΜ. ΚΟΚ.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΥΓΧΩΡΑ!..

Κι' αν σουφταίαν όσο σε μένα τώρα, Κι' αν μάδηναν τ' όνειρου σου τα φύλλα, — Κρινάνθια — Και τα σιρόπιουν στη

Αν την ψυχή σου πού ή άγνόη έφίλα, Τη μάτωσαν. Πάντα συγχώρα!..

Πονεΐς; μη σε τραβήξουν άλλοι δρόμοι Μάταια!.. Εκεί δέ θάρης τη Γαλήνη Γραμμένοι κι' άγραφοι του κόσμου

Θέ νάβρης μόνο στη συγνώμη.

Βασίλισσα του Πόνου

ΟΙ ΔΥΟ ΝΥΦΙΤΣΕΣ!

Είναι τόσο άφρονες, έδω στο Κάιρο, οι σχιμαρές αυτές νυφίτσες!.. Μοιάζουν με μεγάλα γκρίζα ποντίκια, και περιμένουν, μόλις νυχτώσει, να πάρουν βόλτα τις γειτονίες, να χωθούν στους τενεκέδες με τα σκουπίδια.

Τις έχουμε μάθει πιά, και πάντα, πριν ανοίξουμε την ξύπορτα, τόχουμε πάρει συνήθεια να στεκούμαστε λίγο, αν τύχη κι' είναι καμιά στις σκάλες.

Ποτέ δεν με πείραξαν, κι' όμως αίσθανομαι μεγάλη απέχθεια γι' αυτές. Άλήθεια, τί περισσότερο κακό από το να σε κάνουν ν' ανατριχιάζης σύγκορμη στο αντίκρουσμά τους;

Και τώρα, ή ιδέα μόνο ότι μια από αυτές βρισκόταν αυτή τη στιγμή στην κάμαρά μας, μ' αναστάτωνε. Πώς μπήκε; Φαίνεται από τοίχο σε τοίχο έφτασε στο μπαλκόνι και πέρασε μέσα απ' την άνοιχτή μαλακονόπορτα, ή καλύτερα όριμσε σαν σήφονας μ' ένα σφύριγμα στιγμό διαπεραστικό, ικανό να σε ταραξει, να σ' έκνευρη όλότελα.

Μόλις προλάβαμε, ή άδελφή μου να πηδήσει το ντιβάνι, κι' εγώ να σηκώσω ψηλά τα πόδια, μην τύχη και μ' άγγισή.

Μά, πάνω στον τρόμο του, συχνά ξεχνά κανείς και τις πιο στοιχειώδεις λεπτομέρειες.

Μόλις πέρασε ή πρώτη έντύπωση, βγήκαμε φοβισμένες στο άντρε, κλείνοντας πίσω μας γερά την πόρτα της κάμαρας, χωρίς καν να σκεφτούμε πώς για το έλαστικό σώμα μίας νυφίτσας ή κάτω χαράμαδα θάταν το πιο εύρωχο πέρασμα.

Και ξάφνου, εκεί πού καθόμασταν πιά ήσυχασμένες κάπως, να πάλι ακούγεται το στρίγγλισμα, νομίζουμε πώς ξαναβλέπουμε μιάν αδιόριστη μαύρη σκιά. Σωστό πανδαιμόνιο! Η μικρή τρέχει στην κουζίνα, κι' ως πού να χωθεί μαζί της, μ' έχει κλείσει κιόλας άπέξω.

— Άνοιξε, άνοιξε, φωνάζω τρομαγμένη.

Ο φόβος μου δίνει δύναμη. Σπρώχνω και παρά λίγο στο άνοιγμα, να ρίξω το ηγάνι απ' τη φωτιά. Μ' ένα ύλο φράζω βιαστικά την χαράμαδα.

Είμαστε καλά ασφαλισμένες τώρα. Γελούμε με την καρδιά μας! Τι άστείο ένα μικρό ζωάκι να μάς τρομοκρατήσει τόσο. Μά μήπως φταίμε; Έγώ τουλάχιστο τί δε θάδινα για να μπορούσα

νά... συμφιλωθώ λίγο μαζί τους, έτσι μόνο να τ' άντικρύζω χωρίς φωνή, αν και θάπρεπε νάχα πιά συνήθεισε ύστερα απ' τα τόσα πειράγματα των άλλων...

Κάποτε, κατεβαίνοντας τις σκάλες, ή μικρή άδελφούλα μου θέλησε να με τρομάξει. Δίνει μια με το πόδι της στον τενεκέ του κάτω πατώματος, προσπαθώντας συγχρόνως να μιμηθώ, όπως πάντα, τη φωνή της νυφίτσας.

Μά, ω, άπίστευτο! Λες και περίμενε αυτή τη στιγμή, ίσως και να παραγνώρισε τη φωνή... μια νυφίτσα άναποκρίνεται στο κράξιμό της και φρρρ, σαν άστραπή ξεπυτιέται απ' τον τενεκέ, και χάνεται στο βάθος της σκάλας, περνώντας πάνω απ' τα πόδια της. Γύρισα πίσω μου. Την είδα...

Ήταν χλωμή, πολύ χλωμή και τα δυο μικρά χεράκια της τρεμούλιαζαν δυνατά καθώς τα κρατούσε σφιγμένα πάνω στην καρδιά της.

Τοις

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Κοιτάξε όλους αυτούς τους μασκαράδες. Τί όμορφο θέαμα κάνουν τα φανταχτερά κοστούμια τους, τα περιέργα καπέλλα, οι σεραπνίνες, το κομψέτι. Έδω βλέπεις μια μικρογραφία της Μαρίας Άντουανέτας, πιο πέρα στέκεται ένας άρεμάνιος φουστανελάς, γεμάτος λεβεντιά, παρέχει καμαρώνει ένας μεγαλόπρεπος Σουρανό ντε Μπερζεράκ, με τη μεγαλοπρεπέστερη μύτη του.

Είναι όρατο λοιπόν να ντύνεται μασκαράς. Βάζεις τα ρούχα διαφόρων ήρώων, παίρνεις το έξωτερικό τους, χωρίς όμως νάχης την ψυχή τους, το έσωτερικό τους, εύτυχως. Δέ θάταν καθόλου εύχαριστο. Γιατί οι καρδιές των ήρώων πληγώθηκαν από ειδών-ειδών πόνους και δυστυχίες. Οι περισσότεροι απ' αυτούς είναι ξακουστοί για τα πάθη τους. Όλοι ξέρουμε πώς της καίμενης της Μαρίας Άντουανέτας της κόψανε το κεφάλι. Εκείνος εκεί ο τσολιάς πού γελάει ξένοιαστος, πόσες πίκρες δέ δοκίμασε! Με πόσους κόπους και θυσίες, με τί κινδύνους κατόρθωσε να λευτερώσει την πατρίδα μας. Απ' ο Σουρανό; Όσοι διάβασαν τις περιπέτειές του ασφαλώς θα συγκινήθηκαν και θα κλάψαν με την ωραία του ψυχή τη γεμάτη αυτοθυσία. Ποιός θάδελαι λοιπόν έπειτ' απ' όλη αυτά να είναι ένα τέτοιο πρόσωπο;

Η μουσική άρχίζει να παίζει ένα χορό. Όλοι οι λάιλιπόντες ήρωες πιά νονται ξεγυάρια, οι έποχές, τα έθνη, οι αιώνες άνακατεύονται, στροφιλιζονται και μέσ' στη ζάλη του χορού οι μικροί μασκαράδες ξεχνούν τις μεγάλες προσωπικότητές τους.

(Anatole France)

Άγκάδι

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΣΤΟ ΣΥΣΣΙΤΙΟ

Σε μια πόλη της Γαλλίας είχε γίνει ένα συσσίτιο όπου είκοσι φτωχοί πήγαιναν σε μια όριμένη ώρα κι' έπαιρνε ο καθένας από ένα πιάτο φαί. Αυτό το είχε μυριστεί ένας σκύλος και την

ώρα εκείνη παρουσιάζόταν τακτικά για να τρώη τάποφαγούδια ή κανένα κομμάτι ψωμί πού θά του έριγναν.

Μά οι φτωχοί του συσσιτίου ήταν οι κακομιοίροι νησιτικοί και πεινασμένοι και δεν δείχνονταν και τόσο γενναίο-δωροι στον καίμενο τόν σκύλο. Έτσι αυτός ο κακομιορής μόλις και μυρίζονταν το φαί και πολύ σπάνια του τύχαινε να γευτεί κανένα κομμάτι. Σαν έξυπνος όμως σκύλος πού ήταν, παρατήρησε πώς κάθε φτωχός για να πάρη τη μερίδα του τραβούσε ένα κουδούνι, και τότε από ένα μικρό πορτάκι έβγαζαν από μέσα ένα πιάτο φαί, χωρίς εκείνος πού το έδινε να μπορεί να ιδώ ποιός ήταν αυτός πού το έπαιρνε.

Έτσι μια μέρα ο σκύλος κόθισε ως την ώρα πού έφυγαν όλοι οι άλλοι. Κι' έπειδή είχε μείνει νησιτικός πήγε και τράβηξε το σκονί με τα δόντια του. Εύθυς από το άνοιγμα βγήκε ένα πιάτο ζεστό φαί κι' ο σκύλος στηλώθηκε στα δυο του πόδια και το κατεβρόχθισε στη στιγμή.

Για πολλές ημέρες ο φίλος μας έπαιρνε έτσι το φαί του, μά έπειδή όλα τα πράγματα έχουν ένα τέλος, γι' αυτό κι' ο μικρός κατεργάρας δεν άργησε να φανερωθώ. Βρήκαν όμως τόσο έξυπνο αυτό πού έκανε, ώστε όχι μόνον δεν τον έδιωξαν, αλλά όρισαν να παίρνει κι' αυτός τη μερίδα του με τη σειρά του, όπως κι' οι άλλοι φτωχοί.

Νάτ Πίγκερετον

ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ

Μέσ' στο μικρό περιβολάκι, Από κλαδάκι σε κλαδί, Πεταίει ένα μικρό πουλάκι Κι' όλη τη μέρα κελαϊδεί.

Αχ, πώς μ' άρέσει να τ' άκούω, Όταν σηκώνομαι πρωί, Νά κελαϊδή σ' ένα κλαδάκι ζωνρό, άμέριμνο πουλί.

Έτσι και τα μικρά παιδάκια Στης μάννας τους την άγκαλιά Πού παίζουνε, γελούν, φωνάζουν, Λες κελαϊδούν σαν τα πουλιά.

Ρόζα Λίνα

ΑΠΟΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΚΗΝΕΣ

Αχ, τί πληκτική μέρα σήμερα! Τί άπαισιος καιρός! Αθελά μου έχω κυριευτεί από μια άόριστη μελαγχολία. Αχ, κι' αυτή ή ξαδέρφη μου ακόμα δεν ήρθε.

Περιμένοντας την ως πάω στο παράθυρο να ξεσκάσω λίγο. Α! να κι' ή Μαρτίτσα της αύγουλους μας. Πώς έχει μασκαρευτεί έτσι; φοράει ένα παντάλονι του άδελφού της και για ποικιλία την μάτση ποδίστα του σχολείου της, αλλά, χωρίς άσπρο γιακαδάκι έννοείται. Στη μέση και στο λαιμό έχει δέσει από ένα κόκκινο πανί. Μά εκεί πού έχει μασκαρευτεί για καλά είναι το πρόσωπο. Ασφαλώς δεν θ' άφησε καθόλου μουτζούρα στο θύνη τους. Ποπώ! Θεέ μου! τί μουστάκες είναι αυτές! Μά δεν σταμάτησε ως έδω. Έπρεπε βλέπετε να έχη και «φαβορίτες». Κι' έτσι κάνει τον άπαχη.

Και τί κόροδομα πού τόχει! Κάθε βήμα και κοιτάζει γύρω της να δη τί έντύπωση κάνει στα γειτονόπουλα.

Και με τί σοβαρό κι' έπλημο ύφος κοιτάζει ακόμη και τις πιο καλές της

φίλες που λίγο πρωτίτερα έπαιξαν μαζί και χαλούσαν τον κόσμο από τις φωνές και που τώρα την κοιτάζουν όλες με θαυμασμό. Θεέ μου! ούτε ύπουργις δεν θάχε τέτοιο «τουπέ». Άλλα γιατί; Μήπως κι' εκείνη αυτή τη στιγμή δεν είναι έπίσημη; Τί λέτε καλέ! Άφου είναι «μασκαράς». Με το δίκιο της λοιπόν.

Μά έξαψα ακούονται από την γωνιά του δρόμου τουμπάνα. Και νά! ξεπροβάλλει το χαριτωμένο άποκρηάτιο «γαϊδουράκι». Τώρα έχει φθάσει ακριβώς κάτω από το παράθυρό μου. Μά για σταθίτη σάς παρακαλώ! Τί είναι αυτά που βλέπω; Που είναι το περίφημο «τουπέ» της Μαρίτσας;

Χωρίς να συλλογίζεται πιά το άξιμά της έχει σχεδόν κολλήσει στο «γαϊδουράκι» με μεγάλο θαυμασμό.

Ούτε κόρδωμα πιά, ούτε τίποτα. Άπό το ένα μέρος, από θαυμασμό για το ώραίο παρδαλό «γαϊδουράκι», από το άλλο γιατί τώρα είναι γύρω κι' άλλοι «μασκαράδες» και δεν περνάει πιά ήμπογιά της, δεν έχει πιά κανένα ίχνος απ' τη μεγαλόπρεπη στάση της.

«Α! το κουδούνι! Θάγραφα κι' άλλα ακόμη για την χαριτωμένη Μαρίτσα, άλλ' ό έρχομός της ξαδέφρης μου με κάνει να σταματήσω εδώ».

Διαβολοκόριτσο

Ο ΒΑΡΚΑΡΗΣ

Τούτου... Άκούστηκε να σφυρίζη το βαπόρι. Στο άκουσμα της σφυρίκτρας, ό γέρο βαρκάρης, ό μπάρμπα Γιώργης, που έφαγε τη ζωή του πηγαίνοντες στα πλοία από προ-σέγγιζαν στο λιμάνι, τινάχτηκε από το σκονισμένο σκαμνί του άνήλιαγου κα-πτελιού που κραδούπιε, και τρέχοντας, πήδησε μέσα στη γέρινη βάρκα του, έβαλε τα κουπιά και την διπλόρωσε στο μουράγιο.

Σε λίγο δυο ταξιδιώτες με τις βαλίτσες τους πήδησαν στη βάρκα κι' ό ταχτικός πελάτης του μπάρμπα-Γιώργη, ό κύρ-Βαγγέλης — που ήταν πράκτορας της άτμπολικής — πήδησε κι' αυτός.

Ό μπάρμπα-Γιώργης, κρατώντας με τα μαλλιαρά χέρια του, τα μαυρισμένα από την πίσσα και χοντροπετασμένα από το τράβηγμα των σχοινιών το μακρύ κουπί, άβασάρησε τη βάρκα απ' το μουράγιο κι' εκείνη άνοιχτηκε στα γαλήνια νερά του λιμανιού. Δυο-τρία κουτρούλοπαιδα έπαισαν τα κουπιά κι' άρχισαν μ' αυτά να κυπούν τον άστραφτερό γυαλό!

Ό μπάρμπα-Γιώργης στεκόταν στη πλώρη της βάρκας του ρουφώντας τη μακρύα του τοιμπούκα και βιάζοντας απ' τη μύτη του σύννεφο καπνού, σαν τον καπνό που έβγαίνει εκείνη τη στιγμή από την καμινάδα του βαποριού. Τα κάτασπρα μαλλιά του, που τα άσπρισαν γρηγορώτερα τα βάρσανα της θάλασσας, γυάλιζαν στο όχρό φως της σελήνης.

Σε λίγο βρισκόταν ή βάρκα δίπλα στο βαπόρι. Οι έπιβάτες πήδησαν στη σκάλα, κι' αυτούς τους άντικατέστησαν δυο άλλοι που βγήκαν απ' το βαπόρι. «Η βάρκα του μπάρμπα-Γιώργη έβαλε πλώρη για το μώλο, ενώ συγχρό-νως το βαπόρι άφου είχε σηκώσει πιά

την άγκυρα ξεκίνησε κατά τον κάβο. «Η βάρκα διπλώσαν στα σιδεροδε-μένα λιθάρια του μώλου, κι' οι έπιβά-τες βιαστικοί έφυγαν».

Ό μπάρμπα-Γιώργης άφου άραξε τη βάρκα, τράβηξε για το καπτελιό ρου-φώντας ήδονικά το τοιμπούκι του. Αυτή είναι ή ζωή του βαρκάρη. «Η θάλασσα με τους σκληρούς της ρό-πους τον έχει κάμει άτίθασσο. Για το παραμικρό μπορεί να γεμίση τον άέρα με βλαστήμιες».

Χειμώνα καλοκαίρι, είναι πάντα στο μουράγιο, έχοντας για συνοτροφία του το τοιμπούκι του. Είναι ό άκοίμητος φύλακας του μώλου.

Άνθης Άνθεμος

ΓΕΔΑ ΠΑΛΙΑΤΣΟ

Μικρό παλιάτσο γέλα, άρχίζουν σή-μερα οι άποκρηές... Σφίξε την καρ-διά σου, καίμένο μου παιδί, για το θά-νατο του πατέρα σου.

Βγές και πάλι στην πρόχειρη φω-χική σκηνή σου σαν άλλοτε για να δια-σκεδάσης τον κόσμο.

Γέλα παλιάτσο, γέλα. Ό κόσμος δεν ένδιαφέρεται, ούτε λογαριάζει το με-γάλο πόνο, που σου σκίζει την καρδιά, θέλει να διασκεδάση, θέλει να ίκανο-ποιήση τις έπιθυμίες του. Κάνε τον λοιπόν να περάση εύχάριστα την ώρα του, με τα τρελλά σου άστεία, και τα έπικρινδνα γυμνάσματα σου.

Πρέπει να ζήσης, παλιάτσο, τη χή-ρα μάννα σου, και το φτωχό σου ά-δεράκι, έσύ δυστυχισμένο μου παιδί, άπομεινάρι της τύχης.

Άνέβα λοιπόν άπόψε στο τσίρκο, το καθήκον σέ φωνάζει, ή άνάγκη σέ προ-σάττει. Χόρεψε λοιπόν, τραγουδήσε, γέλασε. Άσε τα κλάμματα γιατί δεν όφελουν, κι' έτοιμάσου ν' άνέβης στη σκηνή που θ' άνοίξη σου λ'.

Άκου! Άπό κάτω οι θεαταί χειρο-κροτούν, σέ φωνάζουν, άνυπομονούν. Γέλα, παλιάτσο, γέλα! Έτσι είναι ό κόσμος.

Χανουμάκι

ΜΥΓΔΑΛΙΑ

Μέσ' στα κάτασπρα μαξιλάρια, έγει-ρε άπαλά το ξανθομάλλο κεφαλάκι της ή όχρόλευκη κέρινη κουκλίτσα, ή άρ-ρωστη παιδούλα. Μέσ' απ' τα μεγάλα τζάμα της κάμαρας της, κοιτάζει τις χοντρές νιφάδες του χιονιού που στρο-βιλίζονται σ' ένα τρελλό χορό. Τί μα-λακά κι' άθόρυβα που πέφτουν και πό-σο γρήγορα σιτίζονται στις γωνιές του παραθυριού, πάνω στα δέντρα του κήπου, πούναι κιόλας φορτωμένα με το κάτασπρο φορτίο τους και φαίνεται πώς δεν τα πειράζει και πολύ! άλλ' ή φτωχούλα ή μυγαλιά πούναι έτοιμη ν' άνθλψη;

—Ω! καλέ μου, Χριστούλη, παρακα-λεί ή παιδούλα, σταμάτησε την άγρια χιονιά, για να σωθ ή μικρή μου μυ-γαλιά.

Σιγά-σιγά, το σκοτάδι άπλώνεται παντού, και μέσ' στην ήσυχη κάμαρα μόνο το τριέμιο των ξύλων του τζα-κιού ακούγεται και φλόγες βελουδένιες ροδογάλαζες σκορπίζουν γύρω τη ξε-στασία τους.

Τό χιόνι σταμάτησε, και στον γαλα-ζόμαυρο ούσανό πούναι σπαρμένος μ' άμέτρητα άστέρια ξεπροβάλλει ή άργυ-

ρόχλωμη σελήνη, άσημώνοντας τη χιο-νισμένη φύση. Μιά δειλή φεγγαροαχτίδα χαίδευσε και τη μουμπουκισμένη μι-κρούλα μυγαλιά. Με τ' άπαλό χάδι, σκάσανε τα μουμπουκία και ξεπετα-χτήκανε τ' άσπρορόδινα λουλούδια της. Τώρα μοιάζει σαν ένα γλυκό φωτεινό όνειρο, κι' άλίμονο τα λουλούδια της θά κρατήσουν όσο κρατάει κι' αυτό.

—Ω! πώς σέ λυπάμαι, ψιθυρίζει ή παιδούλα. Γιατί βιάστηκες ν' άνθίσης μέσα σέ τόση παγωνιά; Σε λίγο ό ά-γριος βοριάς θά φυσήξη μανιασμένα και θά στροβίλιση άλύπητα, ρόδινες χιονονιφάδες, τα μεταξένια σου λου-λούδια στη χιονισμένη γή.

Άλήθεια, γλυκειά μου μικρούλα. Για-τί βιάστηκε ν' άνθίση σαν μία έλπίδα και να φυλλογόρησιν και να πέση σαν κι' αυτή Γιατί;

Έμμε Μόρελαντ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Καθηγητής: — Πές μου, Ιωάννου, μια νεκρή γλώσσα.

—Η γλώσσα του φωνογράφου, κύ-ριε καθηγητά!

Καθηγητής: — Τό 1928 έγινε όλική έκκλιση του 'Ηλλου και πολλοί Εύ-ρωπαίοι άστρονόμοι πήγαν στις 'Ινδίες για να παρακολουθήσουν καλύτερα το φαινόμενο...

Κι' ό Γιάννης μ' άπορία: — Μά κα-λά, κύριε. πρόφτασαν; (Συνέβησαν και τα δυο στο σχολείο μας).

Κερυνειωτάκι

—Τί κάνει ή μαμμά σου, Κώστα; ρωτά τον Κώστα ό θεός του.

Κι' ό Κώστας που έχει το νού του στο φαί:

—Ψητό με πατάτες, θεέ.

Ντίνος Θώμης

Μεταξύ συμμαθητών:

—Όστε άπό την Πάτρα είσαι; Τό-τε λοιπόν είμαστε πατριώτες!

—Άλήθεια; Κι' έσύ από πού είσαι; Ντίνος Θώμης

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Της *Α' Περιόδου* (1879 — 1893) από τους έκδοθέντας 24 τόμους υπάρχουν άκόμη μόνον οι έξις τρεις: 7ος, 14ος, και 18ος. Έκαστος τόμος δρχ. 25, να-χυδρομικώς δέ άποστελλόμενος δρχ. 28,50 διά τ' Έσωτερικόν και δρχ. 40 διά τ' Έξωτερικόν.

Της *Β' Περιόδου* (1894 — 1934), από τους έκδοθέντας 41 τόμους υπάρχουν οι 40 (διότι ό του 1918 έχει έξαντλη-θ ή). Έκ τούτων, οι μόν Τόμοι των έ-τών 1894 — 1928 τιμώνται έκαστος (έκ σελίδων 416) άρραφος δρχ. 80 και ραμ-μένος δρχ. 85. Οι δέ *Τόμοι του 1929, 1930, 1931, 1932, 1933 και 1934* τι-μώνται έκαστος (έκ σελίδων 624) άρρα-φος δρχ. 110 και ραμμένος δρχ. 115.

Ταχυδρομικά τέλη έκάστου τόμου προσθετέα εις τας άνω τιμάς: Διά τ' Έσωτερικόν δρχ. 5 ό άρραφος και δρχ. 15 ό ραμμένος, διά δέ τ' Έξωτερικόν δρχ. 35 είτε άρραφος είτε ραμμένος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθήναι, 42 όδός Εδριπίδου
την 7 Μαρτίου 1935

Μόνο όσοι έχουν ψευδώνυμο και μου γράφουν, δικαιούνται να έχουν άπάντηση — έντενέστερη ή συντομότε-ρη, αναλόγως του θέματος και του χώ-ρου — στην *Άλληλογραφία μου*. Σε δυ-σανάγνωστα γράμματα, με ξέθωρο με-λάνι γραμμένα, ή άκατάστατα, βιαστι-κά, μουντζουρωμένα, δεν άπαντώ. Έ-πίσης δεν δέχονται όσα γράμματα δεν έχουν τ' άπαιτούμενο γραμματόσημο και πρέπει να πληρώσω ό,τι λείπει διπλό. Όταν τα γράμμάτα σας έχουν πολλά φύλλα ή άλλα πράγματα εσω-κλειστα — λύσεις, κομμάτια για την Σε-λίδα κτλ. — πρέπει να τα ζυγίζετε στο ταχυδρομείο και να βάζετε τ' ό γραμ-ματόσημο που χρειάζεται.

ΤΑ θλιβερά, τα τραγικά γεγονότα κρα-τούν και μένα σέ μεγάλη συγκίνηση και ταρραχή. Άλλά μη περιμένετε να σας πώ τίποτα περισσότερο γι' αυτά. Δέν μιλω για τέτοια — στα παιδιά μου, γιατί δεν είναι για την ηλικία τους. Τό περιοδικό μας είναι σαν ένα σχολείο. Κι' όπως τα σχο-λαία μένουν άνοιχτά — δυο-τρεις ήμέρες μόνο άναγκάσθηκαν να κλείσουν — κι' έκ-κολούθουν ήσυχα τα μαθήματά τους και τα διαγωνίσματα, έτσι κι' έγώ έκκολούθω να σας δίνω την ύλη που σας τέρπει και σας μορφώνει, και να κάνω τους διαγωνι-σμούς μου, για να βλέπω τις γνώσεις σας, την κρίση σας, την ευφυία σας, και να σας βαθμολογώ. Μιλάω, τάλλα, τα θλιβερά και τραγικά, μιλούν οι έφημερίδες.

Να κι' ένας άπρόσποτος «άντίκτυπος» των γεγονότων: Σ' όλη την Έλλάδα άπαγορεύ-θηκαν τα ραδιόφωνα. Όστε δέν θακούτε πιά τις διαπλασιακές έκπομπές του Μπάρι. Θά τις άκούνε τώρα μόνο τα Έλληνόπου-λα που μένουν στο έξωτερικό. Για λίγον καιρό, έννοείται, ως πού να διορθωθ ή κατάσταση.

Διπρόσωπη, έδειξα τ' ό γράμμα σου στον Άνανία, που μου είπε πώς, άφου έ-γραψες τόσο καλά στους διαγωνισμούς, θά προσπαθήσω να σ' εύχαριστήσω. Άλλά, πρόσθεσε, περιμένε κι' αυτός την «εύκαι-ρία», κι' όχι την «εύχερία», όπως τ' ό γρά-φεις από άπροσεξία. Κι' έπειδή είναι τό μόνο λάθος που βλέπω στο γράμμα σου, σκέπτομαι τώρα: μήπως τυχόν τό παρά-γεις από τ' εύχερης, εύχερία, κι' έν-νοείς εύκολία; Άλλά τότε έπρεπε να πής εύχέρεια. Κι' ή εύχέρεια καμιά σχέση δέν έχει με την εύκαιρία, που πα-ράγεται από τ' εύκαιρος, εύκαιρώ.

Ότι έχεις ταλέντο να γράφεις, Σφίγξ, λογοτεχνικό ταλέντο, είναι βεβαίωτατο. Δέν μπορώ όμως να σου πώ ακόμα ως πού μπορεί να έξελιχθ ή, αν δηλαδή πρόκειται να γίνης μία σπουδαία ή μία άπλως καλή πεζογράφος. Γιατί δέν έκδηλώθηκε ακόμα άρκετά, μά ούτε θά μπορούσες στην ήλι-κία σου. Άφες να περάσουν δυο-τρία χρόνια, καταγίνου, στέλνε μου, κι' ίσως τότε ναμια σέ θέσω να σου πώ. Τό περιο-δικό που λές είναι πολύ καλό, άλλα ελ-ναι νωρίς για να στείλγς σ' αυτό συνεργα-σία. Να τό διαβάξω μόνο, μάλιστα.

Έπλίζω, *Αθώα Υπαρχος*, πώς κι' ή γρίπη πέρασε και τους διαγωνισμούς σου έκαμες όρατα. Αύτα που μου γράφεις τά φανταζόμουν, γιατί έξω τόσο μάγαπας,

έπομένως δέν μπορεί παρά να με συσταί-νγς παντού και να με διαδίδγς.

Περιμένω λοιπόν, *Δοξαμένο Τριπολι-τοστάκι*, για να ιδώ πόσο θά συμπέση ή δική σου βαθμολογία μ' εκείνην που θά κά-μουν οι καθηγηταί. Όπωςδήποτε, ή δια-φορά δέν πιστεύω να είναι μεγάλη. Πάντα ό μαθητής έξέρει αν έγραψε καλά ή κακά σούς διαγωνισμούς. τολλάχιστο στα περισ-σότερα μαθήματα — φυσικά, μαθηματικά, ιστορία και καθεξής. Μόνο στην έκθεση μπορεί καμμία φορά να γελασθ ή.

Κι' όμως, *Βασίλισσα της Χαράς*, φαν-τάζομαι πώς θά περνάτε πολύ ώραία στην άψηλή και άπομονωμένη αυτή τάξη, με την ταράτσα δόλογυρα που τή χρησιμο-ποιείτε γι' αλλη. Θάχστε ώραία θέα, κα-θαρόν άέρα, και θά είσαστε «μετάξυ σας», πράγμα που θά σας ένώσει, θά σας συν-δέη περισσότερο. Μόνο τό καίμένο τό άγόρι δέν έξω αν θάναυ εύχαριστημένο, μονά-κριδο αυτό μέσα σέ τόσα κορίτσια. Σου έστειλα τρία τετράδια.

Δημόδοκε, δέν έχεις διαβάσει καθόλου τον Όδηγό και κάνεις πράγματα άκανόνι-στα. Μου στέλνεις, πρώτα-πρώτα, Άοκή-σεις προς δημοσίευση, ενώ ή προθεσμία του Διαγωνισμού προς σύνθεσιν Άσκήσεων έχει τελειώσει πρό πολλού. Έπειτα μου τά γράφεις όλα στο ίδιο χαρτί, και γράμ-μα, και Άσκήσεις, και Μ. Άγγελίες, και διήγημα για τή Σελίδα — ενώ τό καθένα πρέπει να γράφεται χωριστά. Όσοτα ά-παντώ στην άπορία σου για τους Γρίφους. Ένα σύμπλεγμα σαν αυτά που παραθέτεις:

ω ω
ω εφ
ω ω
ω

μπορεί να διαδοθ ή: εφ σέ ω (δηλαδή εφ μέσα σέ ω) ή σέ ω εφ, ή εφ εις ω, ή εις ω εφ, ή έν ω εφ, κτλ. Και απ' όλ' αυ-τά διαλέγεις έκείνο που ταιριάζει με τάλ-λα συμπλέγματα του Γρίφου, ώστε να δια-βασθ ή μία φράση, ένα ρητό, ένα παρά-γελμα.

Αυτό είναι πολύ σπουδαίο ζήτημα, *Μα-γνήτη των Ψυχών*: χρειάζονται οι σχολι-κοί διαγωνισμοί, ή είναι κάτι περιττό; Κά-θε καθηγητής έξέρει συνήθως τί αξίζει κάθε μαθητής του, και σπάνια περιμένει να τό μάθ από τούς διαγωνισμούς. Και πάλι, κάθε μαθητής, που πηγαίνει στο σχολείο για να μάθ, δέν περιμένει τούς διαγω-νισμούς για να διαβάσ ή μαθήματά του. Έτσι οι καλύτεροι «διαγωνισμοί» εν' έ-κείνοι που γίνονται καθημέρα στην τάξη. Όταν όμως οι μαθηταί σέ μία τάξη είναι πάρα πολλοί, ή όταν οι καθηγηταί άλλαζουν συχνά, οι διαγωνισμοί είναι απαραίτητοι. Έπίσης πρέπει να έχουμε όπ' όψι πώς δι-πάρχουν και μαθηταί — και δυστυχώς όχι λίγοι — που μόνο με τούς διαγωνισμούς ήλ-εκτρίζονται και φιλοτιμούνται να μελετή-σουν λιγάκι περισσότερο... Ός τόσο πολλοί φρονούν πώς τό καλύτερο θάταν να καταρ-γηνούν όλωςόλου οι διαγωνισμοί, που τά έπιμελή ίσα-ίσα παιδιά — και μάλιστα τά κορίτσια — τά κάνουν νευρικά από συγκί-νηση και υπερκόπωση, κι' ό μαθητής να προβιάζεται ή να μένη στην ίδια τάξη μόνο από τις τελευταίες βαθμολογίες των καθηγητών του.

Χαίρω πολύ, *Πριγκίπισσα*, που είχες τόσες ένθαρρυνσεις με την πρώτη σου λυ-ρική συλλογή, για να έξακολουθήσες τό «δύσκολο δρόμο σου». Άλλά θάθελα πε-ρισσότερες πληροφορίες. Γράψε μου άπο ποιους διανοούμενους έλαβες ένθαρρυντικά

γράμματα και σέ ποιές τυχόν έφημερίδες ή περιοδικά δημοσιεύθηκαν κριτικές. Μία μητέρα, βλέπεις, θέλει να ξέρη πώς βλέ-πουν, πώς κρίνουν τό παιδί της κι' οι άλλοι.

Σου έστειλα, *Άχινε*, τό λυσόχαρτο, και βέβαια οι πρώτες λύσεις σου θάναυ στο δρόμο. Άσφαλώς προφταίνεις να λάβγς μέρος στον 272 Διαγωνισμό που τελείωσε, άφου οι λύσεις του Ιου φυλλαδίου μόνο στο σημερινό δημοσιεύονται, και τού 13ου, του τελευταίου, θά δημοσιευθύν μετά τρεις μήνες. Είδα πόσο διασκεδάζετε γύρω στη ραδιόλα σας μικροί και μεγάλοι, και πόσο γελάσατε με τό Παιδικό Πνεύμα του Τζήλ.

Ελίβα Καρμάνου, σ' εύχαριστώ πολ-λύ για τό ξεσπάθωμα. Έστειλα στη νέα μου φίλη τά φυλλάδια έξ άρχης και περι-μένω να μου γράψη κι' ή ίδια. Πολύ μ' εύχαρίστησε τό γραμματάκι σου. Άλήθεια, είσαι μικρή ακόμα για να λαβαίνγς μέρος σ' όλη την κίνηση. Θά μπορούσες όμως να πάργς ψευδώνυμο και να μου γράφγς κά-που-κάπου για να συνηθίγς από τώρα. Η μητέρα σου, σαν παλιά Διαπλασοπούλα, που σ' έμαθε να μάγαπας, μπορεί να σέ οδηγ ή.

Κάρμεν Σύλλα, ώραία μου γράφεις τις έντυπώσεις σου από την πρώτη ήμίτη που πήρες Μπάρι κι' άκουσες τά Διαπλα-σιακά. Κομμάτι για τή Σελίδα πρέπει να «τολμύρης» να μου έναυστείγς. Δέν εί-παμε τόσες φορές πώς ή έπιμονή νικά; Τή γελοιογραφική σειρά που μου στέλνεις δέν μπορώ να τη δημοσιεύσω γιατί είναι από έλληνικό περιοδικό. Αύτγς που δη-μοσιεύω είναι όλες από τά ξένα.

Έλαβα, *Μυρέλλα*, κι' εύχαριστώ. Ναί, πολλά Διαπλασοπούλα έχουν σέ στίτι τους ραδιόφωνο, και χαίρω που είσαι και σ' απ' αυτά κι' άπολαμβάνεις τόσο. Για τό έν Διαγωνισμό που με ρωτάς δέν έξω. Ίσως προκηρύχθηκε από τό Σταθμό πριν άρχίσουν οι διαπλασιακές έκπομπές. Ό Διαγωνισμός που έδωσα έγώ έχει θέμα τον Παρθένωνα. Κι' ή προθεσμία του τε-λείωνει στις 15 Μαρτίου.

Σου έστειλα τό βραβείο σου, *Θάλη Βλα-στέ*. Όταν είδα να όνομάγς «έδδομάδες των παθών» τις δυο έδδομάδες των σχο-λικών διαγωνισμάτων, θυμήθηκα πάλι αυ-τά που μου έγραψες ό *Μαγνήτης των Ψυ-χών* κι' ιδες τί τό άπαντώ παραπάνω. Άλήθεια, τό κομμάτι σου δημοσιεύθηκε πριν άπαντήσω στο γράμμα σου που τό συνώ-δευε. Μ' αυτό συμβαίνει κάποτε, γιατί τά γράμματα είναι πολλά κι' άργεί ή σειρά τους, ενώ τά καλά κομμάτια είναι λίγα και, όταν χρειάζονται για να συμπληρω-θ ή Σελίδα, στέλνονται άμέσως στο τυ-πογραφείο.

Τι κακό, *Σίγφριδ*! Έχω μπροστά μου δυο γράμμάτα σου, γραμμένα με τόσο ξέθωρο μελάνι, που δέν μπορώ να βγά-λω σχεδόν λέξη. Με φανό, φαντάσου, κατάφερα να διαβάσω έδω κι' εκεί τις πα-ραγγέλιες σου για να τις έκτελέσω. Διά-βασα έπίσης — με τί κόπο! — πώς με ρω-τάς πώς πρέπει να γράφεται τό *είναι*. Μά γι' αυτό άπάντησα τελευταία σέ κάποιον, που δέν θυμόμαι τώρα αν ήσουν σ' ό. Κα-νονικά γράφεται με αι: είμαι, είσαι, είναι, όπως και καθόμαι, κάθσαι, κάθεται. Με-ρικοί τό γράφουν και μ' ε (είνε) μά σή-μερα θεωρείται λάθος.

Έχεις δικιο, *Πρόμαχε της Έλευθε-ρίας*: τά Μαχικά Γράμματα των περιών φυλλαδίων 48 ως 49 (άρ. 582-586 και 596-600) πρέπει να κυρωθύν, διότι οι λέ-ξεις, καθώς είδατε στις λύσεις, σχηματί-ζονται άνευ άναγκραμματισμού, ενώ ή πρό-

ταση, κατά τυπογραφικό λάθος, λέει «δι' αναγραμματισμό». Ταποτελέσματα του πρῶτος συνθέσαν 'Ασκήσεων Διαγωνισμού θά δημοσιευθούν τὸ καλοκαίρι, όταν θά προκηρυχθῇ κι' ὁ νέος Διαγωνισμός.

Χαίρω, **Ἰδα**, πού ἐγίνες καλά. Ναι, τὴν ἐπιταγὴ σου εἶχα λάβει ἀπὸ τῆς 7 Ἰανουαρίου καὶ περίμενα γράμμα σου. Θὰ εἶδες ὅτι αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο σοῦ ἐνέκρινε. Ὁ κ. Ε. σ' εὐχαριστεῖ πολύ. Περιμένω καὶ τὸ κομμάτι σου.

Ἰπτάμενε Ἀετέ, εὐχαριστῶ πολύ γιὰ τὴν ἀνάνεωση καὶ γιὰ τὰ καλά λόγια. Μπράβο πού ἔγραψες τόσο καλά στοὺς διαγωνισμούς. Γιὰ τὸ ζήτημα πού ρωτᾷς δὲν εἶναι τόσο εὐκολὴ ἡ ἀπάντηση. Ἐχεις ὅπ' ὅψι σου τὸ παράδειγμα 'Ελλήνων - Τούρκων' γιατί νὰ μὴν ἔχῃς καὶ τὸ ἀντίθετο παράδειγμα 'Ελλήνων-Ρωμαίων: Πότε συμβαίνει ἔτσι, βλέπεις, καὶ πότε ἀλλοιῶς. Ὅπως ὅποτε ἕνας μεγάλος γερμανὸς ἱστορικοφιλόσοφος ἰσχυρίζεται πὼς κάθε πολιτισμὸς στὸν κόσμο περνᾷ ἑρισμένους φάσεις. Ἐξ ὀρισμένα χρόνια, κι' ἐξαφανίζεται γιὰ πάντα. Ἐτσι μποροῦμε νὰ πούμε, πὼς ὅταν οἱ 'Ελληνες κατακτῆθηκαν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους. δὲν ἦταν ἡ ὥρα του νὰ πεθάνῃ ὁ ἀρχαῖος 'Ελληνικὸς πολιτισμὸς' κι' ἡ ὥρα αὐτὴ ἦρθε ὅταν οἱ 'Ελληνες, οἱ Βυζαντινοί, κατακτῆθηκαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανέεται, ἀν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, ὁρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1935. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγρία, καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Μικρὸς Μυγχαύξεν, κ. (...). Κουρασιμένος Διαβάτης, ἀ. (ΣΑ). Κορφατόπουλο, ἀ. (ΤΜ). Ἀντιόπη, κ. (ΕΦ). Ὀδρατος, ἀ. (ΚΝ). Ἀνθος τοῦ Μωριά, ἀ. (ΜΡ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ἀγκάθι, κ. Τρύπα στὸ Νερό, κ. Ρεζεντιά, κ. Κεραμίδιος Γάτος, ἀ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: **Ἐπεσεμένον Συγγραφέα** (εὐχαριστῶ πολύ γιὰ τὸ ξεπαθῶμα' ἐπίσης εὐχαριστῶ καὶ τὴν καλὴ γιὰγιά' ἐστεῖλα τὴ σειρά τῶν φυλλαδίων, καθὼς καὶ τὸ ὅ ποῦ εἶχες χάσει') **Ζακυνθινούλαν** (σοῦ ἀνανέωσα τὸ ψευδώνυμο κι' ἐξέστειλα καὶ τίς ἄλλες σου παραγγελίες' ὁ κ. Ε. σ' εὐχαριστεῖ πολύ' πές, σὲ παρακαλεῖ, στὸν παππού, πὼς δὲν ἔχει πιά καμμιά σχέση με τὴ «Νέκ' Ἑστία» καὶ, γιὰ τὸ ζήτημα ἐκεῖνο, νὰ γράφῃ ἀπ' εὐθείας στὸν Οἶκο Κολλάρου καὶ Σας') **Σίγφριντ** (τώρα διδάσκα καὶ τὸ τρίτο σου γράμμα' αὐτὸ ἦταν εὐανάγνωστο' σηκώθηκες πιά ἀπ' τὸ κρεβάτι; ἀ, δὲν πιστεύω νὰ... τρελλαθῇς ἀπὸ τὴν ἀπόρριψη κανενὸς κομματιοῦ σου! ἄλλωστε τὸ 'Ταξίδι τῶν φύλλων' δημοσιεύθηκε καὶ... ἡδύασσα') **Ρόζα-Δίαν** (ὠραϊότητα τὸ γράμμα σου γιὰ τὸ ραδιόφωνο' περαστικὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου) **Ὁρ-φανούλαν** (τί ὠραῖο τὸ γράμμα σου καὶ πὼς λυποῦμαι πού δὲν ἔχω πάλι τόπο νὰ σοῦ ἀπαντήσω ἐκτενῶς! κάνε, παιδί μου, ὑπομονή' καλὸ βέβαια θάταν νὰ σπουδάσης, ἀλλὰ ὁ θάνατος τῆς μητερούλας σου σ' ἐπιβαρύνει με ἄλλα καθήκοντα, πού δὲν εἶναι δυνατό νὰ τὰ παραμελήσης' περιμένω νὰ μοῦ ἐναγγραψῇς γρήγορα') **Χωριάτισσαν** (εὐχαριστῶ πολύ γιὰ τὸ ξεπαθῶμα' ὦ, ναι, τὸ ξέρω πὼς εἶσαι συνδρομητριά 14 χρόνια, δηλαδὴ ἀφότου γεννηθήκες, γιατί ἡ μαμά σου, παλιά Διαπλασοπούλα, σ' ἐνέγραψε μόλις ἦρθες στὸν κόσμο' λυσόχαρ-

το σοῦ ἔστειλα' θὰ εἶδες τὴν ἐγκρίση τοῦ ψευδωνύμου σου' περιμένω') **Εὐθύμιον Ντούμαν** (σ' ἐνέγραψα καὶ χαίρω πολύ' γιὰ νὰ κατατοπισθῇς σ' ὅλα, πάρε τὸν Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ, ὁρ. 7 ταχυδρομικῶς') **Ἀγνήν** (ἐστειλα') **Καρμίναν** (σὲ συγχαίρω πού πρώτουςες στοὺς διαγωνισμούς' ὦ, πολύ εὐχαριστο!) **Μικρὸν Ρεπόρτερ** (σοῦ τὸ ἐνέκρινε' γιὰ τὰλλα δὲν θυμοῦμαι τώρα, μὰ ἂν ἔστειλες κομμάτι, θὰ κρίθηκε ἡ θὰ κρίθῃ με τὴ σειρά του') **Νυφούλαν τ' Οὐρανοῦ** (δὲν πειράζει, φτάνει πού εἶσαι τώρα καλά' τετράδια καὶ λυσόχαρτο σοῦ ἔστειλα κι' ὁ λισμός σου ἐξιῶθηκε') **Μαρίαν Δέκκα καὶ Κλαίρην Κοκκίνον** ('Ὁδηγὸ καὶ λυσόχαρτο ἔστειλα') **Ἀθ. Ἀλεξόπουλον** (τίς ἔλαβα') **Διονύσιον Διακροῦσην** (ἐλαβα, εὐχαριστῶ' Ὁδηγὸν ἔστειλα') **Δίλιαν** (ἐλαβα κι' εὐχαριστῶ πολύ' τώρα ἔχω στὴ διάθεσή σου 10 ὁρ. οἱ συστάσεις σου ἐλπίξω νὰ ἔχουν ἀποτελέσμα') **Ποντικὸν τῶν Λουτροπόλεων** (ἐστειλα 5 τετράδια') **Γεώργιον Ν. Ἡγουμενίδην** (ἐστειλα καὶ περιμένω) **Θεόδωρον Βουλγαρέλλην** (ἀν καὶ στέλνονται τακτικά, ξανάστειλα τὰ 9-12') **Ἑλληνικὸν Ἀετὸν** (πάντα εὐπρόσδεκτο!) **Καίσαρα Κασκαμπέλ, Ἀθῶαν Περιστερὰν** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 25 Φεβρουαρίου, θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 273ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τοῦτου δεκταὶ μέχρι τῆς 9 Μαΐου.

186. Δεξιόγραφος

Μονὰς τὸ πρῶτο χρονικὴ,
Τάλλο μου ἑλληνικὸ ἀκρωτήρι.
Τὰ δυὸ μου ὁ διάκος τὰ φορεῖ
Καὶ δὸς του μετὰ τὸ θυμιατήρι...

Παναχαϊκὸν

187. Δογοπαικτικὸς Δεξιόγραφος
Ἄν τ' αὐγὰ σοῦ φέρουν νύστα,
Πρόσθεσέ τους ἕνα νῖ
Καὶ λιγάκι φτιάσ' τα, ψήσ' τα,
Χώρα νάβρης μακρινή.

Δανάη

188. Στοιχειόγραφος

Ἐκλειψὴ πές, ὄχι ὀλική,
Παίρνει μπροστὰ ἕνα γράμμα,
Καὶ χώρα βλέπεις μαγικὴ
Ποῦ κάνει κάθε θάμμα.

Ἀσκληπιδὸς

189. Μεταγραμματισμὸς

Λύτη, πολλοὶ Ρωμαῖοι
Εἶχαν αὐτὸ τὸ μικρὸ ὄνομα, οπουδαῖοι.
Ἄν τὰναγραμματίσης,
Τὸ ραδιόφωνο τοῦ Ὁθέλλου θάπαντήσης
Κηρύκειον

190. Γεωγραφικὸς Ἀστήρ

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Ὁριζοντικὸς κράτος τῆς
'Ασίας, καθέτως χώρα
ὑπερβορεῖα, διαγωνίως
δὲ πόλις καὶ κράτος
τῆς Εὐρώπης.

Θάλης Βλαστέος

191. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 7 = Ἀρχαία Βασίλισσα
2 5 2 = Θεά
3 6 4 5 2 = Θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου
4 1 4 3 = Ἀέριον
5 6 7 = Τυραννικὸν
6 7 5 7 = Νῆσος τῆς Ὁκεανίας
7 5 7 3 7 = Πόλις νήσου

Γολιάδ

192-196. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματός εἰς ἐκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἀνεῦ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

βάρος, σκόρος, κῆδος, αὐλός, θῶς.
Παῦλος Αἰμίλιος

197. Ἑλλισοσύμφωνα ἐκ Διπλῆς Ἀκροστιχίδος

Τὰρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων. καθὼς καὶ τὰ τρίτα αὐτῶν γράμματα, σχηματίζουν δύο Ἑλλισοσύμφωνα τοῦ αὐτοῦ τύπου:

* * * * *

τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:
1, Ἀρχαῖος ζωγράφος' 2, Ὅρος τῆς Πελοποννήσου περίφημον δι' ἕνα κάπρον' 3, Πόλις ἀρχαία τῆς Σικελίας' 4, Εἶδος ἀγρίου ὄνου' 5, Θεομὴ παράκλησις' 6, Ὁραϊότατος μῦθολογικὸς νέος.
Ἀλεξανδρινὸ Ζιζάνιο

198. Μικτὸν

οὐει - δντ - υι - κρς - οὐεὐει

(Εὐαγγελικὸν)

Ὑπερασπιστὴς τῆς Πατρίδος

199. Γεῖφος

ε

ε ε

Μάιος

ε ε

ε

Ἀθῆναι

Πο παρούνα

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΛΕ'—130]

Κωνσταντίνε IB', ἀπεργία ἔχουν τὰ γραμματόσημα;

Ζουζού, Πουπέ, Ἀελλῶ

[ΛΕ'—131]

Ανταλλάσσω κάρτες. Δ/σις: (ΛΕ'—78)
Ἀργοναυτὴ, Σαρπηδών, εὐχαριστῶ πολύ. Μὲ καθυποχρεώσατε. Καρμίνε

[ΛΕ'—132]

Θάλεια, κουράγιο, περιμένω. Διχουδίτσα, ἐπιτέλους μοῦ ἔστειλαν' πού νὰ στειλῶ;

Περιμένω τετραδιάκια καὶ καρτούλες ἀπ' ὅλους-ες. Δ/σις: Μποέμ, Ρ.Ο.Β, 12, Famagusta-Chypre. Μποέμ

[ΛΕ'—133]

Πρωτοπαίνοντας στὴν κίνηση τοῦ Διαπλασιολογισμοῦ, χαίρετ' ὅλους-ες. Ἀλληλογράφῃ καὶ ανταλλάσσω Μ. Μυστικά. Γράψατε: Στέφανον Τσελίκαν, μαθητὴν Γυμνασίου διὰ: Ἀδρατῶν. Καρπενήσι Εὐρυτανίας. Ἀδρατῶν

[ΛΕ'—134]

Τοῖκουδο, νὰ διηγήσῃς λιγώτερο τραγικὰ τοὺς «Ἀθλίους». Ἀκοῦς, petite sottie? Διαβολοκόριτσο

[ΛΕ'—135]

Προσοχή: Οἱ ἀλληλογραφοῦντες μετὰ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου ἂς ἔχουν ὅπ' ὅψιν τῶν ὅτι ἀλλάζομεν Δ/ση. Ἡ νέα μας Διεύθυνσις: Καν Νιναν Ζαρίφη, Ὁδὸς Φυλῆς 5, Ἀθῆναι. «Θέλας Σαίξπηρ», ἀκόμα νὰ περιμένουμε; Τρελλοπαρέα

[ΛΕ'—136]

Ἀῖωνιε Θεῶν, γιὰ τὰ Μ. Μυστικά σου στέλνουμε ταχυδρομικῶς «Συλταίνους». Φρόντισε νὰ τοὺς παραλάβῃς. Ζουζού, Χανονάκι, Ἀελλῶ